

Stenden Hogeschool

HBO-Bachelor Bedrijfseconomie

Beperkte opleidingsbeoordeling

Inleiding

Dit visitatierapport bevat de beoordeling van de bestaande hbo-bacheloropleiding Bedrijfseconomie van Stenden Hogeschool. De beoordeling is uitgevoerd door een visitatiepanel dat door NQA in opdracht van Stenden Hogeschool is samengesteld. Het panel is in overleg met de opleiding samengesteld en is voorafgaand aan de visitatie goedgekeurd door de NVAO.

Het rapport beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel. Het is opgesteld conform het *Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling* van de NVAO (22 november 2011) en het *NQA Protocol 2013 voor de beperkte opleidingsbeoordeling*.

De visitatie heeft plaatsgevonden op 16 mei 2013.

Het visitatiepanel bestond uit:

De heer drs. D.W. Righters MBA, (voorzitter, domeindeskundige)

De heer drs. H. Ploeger, (domeindeskundige)

De heer drs. H. van der Wal, (domeindeskundige)

Mevrouw S.F. Tiebot (studentlid)

De heer drs.ing. A.G.M. Horrevorts, senior auditor van NQA, trad op als secretaris van het panel.

Bij de aanvraag werd door de instelling een kritische reflectie aangeboden die naar vorm en inhoud voldeed aan de eisen van het desbetreffende beoordelingskader van de NVAO en aan de eisen van het *NQA Protocol 2013*.

Het panel heeft de kritische reflectie bestudeerd en een bezoek aan de opleiding gebracht. De kritische reflectie en alle overige (mondeling en schriftelijk) verstrekte informatie hebben het visitatiepanel in staat gesteld om tot een weloverwogen oordeel te komen.

Het visitatiepanel verklaart dat de beoordeling van de opleiding in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Utrecht, 15 juli 2013

Panelvoorzitter

Dennis Righters

Panelsecretaris

Adriaan Horrevorts

Samenvatting

Het visitatiepanel beoordeelt de kwaliteit van de bestaande hbo-bacheloropleiding Bedrijfseconomie van de Stenden Hogeschool als **voldoende**.

Het panel vat hier zijn bevindingen en oordelen samen en volgt daarbij de drie standaarden van het NVAO accreditatiekader van de beperkte opleidingsbeoordeling: beoogde eindkwalificaties, onderwijsleeromgeving en toetsing en gerealiseerde resultaten.

Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties

De eindkwalificaties van de bacheloropleiding Bedrijfseconomie van Stenden Hogeschool (locatie Emmen) zijn afgeleid van een landelijk vastgesteld profiel voor alle opleidingen Bedrijfseconomie (*Landelijk Opleidingsprofiel BBA- Bedrijfseconomie, september 2010 en vernieuwd profiel van 2012*). De eindkwalificaties zijn relevant voor het domein van de bedrijfseconomie en geven het niveau van een hbo -bachelor weer.

De opleiding heeft de eindkwalificaties nader uitgewerkt. Volgens het panel heeft de opleiding door het toepassen van een veelheid van verschillende uitgangspunten, modellen en concepten de eindkwalificaties complexer gemaakt dan nodig is. Het panel doet in dit rapport aanbevelingen om de uitwerking van de eindkwalificaties meer te stroomlijnen en te vereenvoudigen.

De opleiding leidt mensen op die zich bezig houden met het beheersbaar maken van de financiële organisatie in het geheel en de onderliggende processen in het bijzonder, waarbij risicomanagement een onderdeel is van de opleiding. Naast vakkennis zijn communicatieve vaardigheden en beroepshouding een vereiste om succesvol te zijn. Deze aspecten komen, aldus het panel, in voldoende mate aan bod. De bacheloropleiding Bedrijfseconomie is, aldus het panel duidelijk beroepsgeoriënteerd.

De opleiding richt zich enerzijds op het midden- en kleinbedrijf (MKB) en anderzijds op grote (internationale) bedrijven. Het panel stelt vast dat de opleiding geen onderscheid maakt in competenties voor het MKB en competenties voor grote (internationale) bedrijven. De opleiding zou dat duidelijker kunnen benadrukken in de eindkwalificaties.

De opleiding zorgt ervoor dat de eindkwalificaties bij de tijd zijn. Dit doet zij door deel te nemen aan landelijke overleggen, overleg met het (regionale) werkveld en afgestudeerden van de opleiding en scholing, opleiding en bezoeken van (internationale) congressen.

De uitgangspunten *internationalisering* (speerpunt van Stenden Hogeschool, Grand Tour) en *onderzoekend vermogen* kunnen, naar het oordeel van het panel, concreter worden uitgewerkt in de eindkwalificaties.

Het panel komt tot het oordeel **voldoende** voor deze standaard.

Standaard 2 Onderwijsleeromgeving

Inhoud van het programma

De eindkwalificaties komen in het programma op een evenwichtige wijze aan bod. De opleiding heeft consequent en systematisch uitgewerkt waar kennis en kunde in het programma aan bod komen en waar deze getoetst worden. Er is een duidelijke opbouw in niveau. In jaar één krijgt de student inzicht in de basisbeginselen van de (financieel) economische besturing van een onderneming. In jaar twee krijgt de student inzicht in de economische ontwikkelingen en de invloed daarvan op de onderneming. In jaar drie wordt dit gecontinueerd en verbreedt de student zijn blikveld door middel van twee te kiezen minoren en een beroepsoriënterende stage. In jaar vier specialiseert de student zich in Financial Service Management (FSM) of Accounting & Control (A&C) en voert hij een praktijkgericht onderzoeksopdracht uit (afstudeerproject). Het panel is positief over de wijze waarop kennis en vaardigheden aangeleerd worden in het curriculum. De praktijk komt in het programma uitstekend aan bod.

Onderzoek wordt een steeds belangrijker onderdeel van het curriculum van de opleiding. Een onderzoeksleerlijn is in ontwikkeling.

De opleiding gebruikt boeken die veelal standaard zijn binnen het vakgebied. Studenten worden erop gewezen dat er ook aanvullende literatuur gebruikt kan worden. Het panel stelt vast dat de studenten weinig gebruik maken van andere dan de voorgeschreven boeken en vakliteratuur.

Vormgeving van het programma

Het door Stenden Hogeschool gehanteerde didactisch concept is Probleem Gestuurd Onderwijs (PGO). In dit model is leren in en van de praktijk een belangrijk uitgangspunt. Het programma is hierop afgestemd zoals blijkt uit practica, stages, gastlessen, werkcolleges en excursies.

De opleiding gaat ervan uit dat de student zelfstandig leert. Maar als de student daar begeleiding bij nodig heeft is deze begeleiding beschikbaar. De huidige studenten zijn over de begeleiding tevreden. De opleiding besteedt veel aandacht aan de aansluiting van het mbo op de hbo-opleiding. Zij doet dit onder andere door het geven van extra begeleiding (eerste jaar en later zorgvuldig volgen van de afstudeerfase).

Kwaliteit van het personeel

Het docententeam heeft bij het panel een zeer goede indruk achtergelaten. Zij tonen visie, deskundigheid en een grote mate van betrokkenheid en enthousiasme. Zij hebben duidelijke opvattingen over de toekomstige ontwikkelingen in het vakgebied van BE.

Docenten houden hun praktijkkennis bij via het eigen bedrijf, begeleiding van stagiairs en afstudeerders en zij bezoeken (internationale) congressen.

Kwaliteit van de opleidingsspecifieke voorzieningen

De opleidingsspecifieke voorzieningen zijn, aldus het panel, aan de maat. Studenten zijn tevreden over de studiefaciliteiten.

Hoe wordt de kwaliteit van de onderwijsleeromgeving gewaarborgd

De opleiding bewaakt de kwaliteit van de onderwijsleeromgeving via een kwaliteitsagenda. De leeromgeving wordt gevormd door de inhoud en vormgeving van het onderwijsprogramma, kwaliteit van docenten, begeleiding en voorzieningen. Het panel heeft kunnen vaststellen dat de opleiding voldoende tot ruim voldoende zicht heeft op de kwaliteit van de verschillende aspecten van de leeromgeving.

De onderzoekslijn behoeft, aldus het panel, nog de nodige versterking (doorontwikkeling) en de leeromgeving mag prikkelender: studenten meer uitdagen om buiten de basisliteratuur kennis tot zich te nemen.

Het panel komt tot het oordeel **voldoende** voor deze standaard.

Standaard 3 Toetsing en gerealiseerde resultaten

Systeem van toetsing

De opleiding Bedrijfseconomie heeft een toets- en beoordelingssysteem ontwikkeld waarmee ze een goed beeld krijgt van het niveau van beheersing van de eindkwalificaties (kennis en kunde). De opleiding gebruikt daartoe een goede mix van toetsvormen. Het panel stelt vast dat de opleiding studenten pittige toetsen voorlegt.

De opleiding heeft de afgelopen jaren veel geïnvesteerd in het aanscherpen van de beoordeling van het afstudeertraject en met name het beoordelen van de onderzoekende houding van de student. Er is een goede discussie gaande in het docententeam over wat er op eindniveau van een hbo-student verwacht mag worden.

Studenten zijn tevreden over de wijze van beoordelen. Zij weten goed waarop ze bevraagd worden en vinden de beoordeling inzichtelijk.

Het panel is positief over de mate waarin de opleiding de kwaliteit van toetsen en de kwaliteit van het eindniveau bewaakt. De samenwerking tussen de examencommissie, toetscommissie, scriptiecommissie, opleidingscommissie en curriculumcommissie is goed te noemen. De commissies wisselen bevindingen uit over curriculuminhoud en kwaliteit van toetsen en afstudeerwerkstukken. Docenten bedrijfseconomie van Saxion Hogeschool, Hanze Hogeschool en Stenden Hogeschool hebben onderling eindwerkstukken uitgewisseld en beoordeeld. Het panel is positief over dit initiatief.

Realisatie van de beoogde eindkwalificaties

De opleiding beschouwt het afstudeerwerk als het belangrijkste afstudeerproduct op niveau 3 (bachelor-niveau), vooral wanneer het gaat om de beoordeling van de onderzoeksvaardigheden.

Het panel heeft een selectie van eindwerkstukken beoordeeld en komt tot de conclusie dat de opleiding studenten aflevert die voldoen aan de beoogde eindkwalificaties.

Het panel merkt op dat de competentie *onderzoekend vermogen* meer aandacht verdient dan thans het geval is, maar vindt de huidige doorontwikkeling van de onderzoeksleerlijn positief.

Het panel komt voor deze standaard tot het oordeel **voldoende**.

Inhoudsopgave

1	Basisgegevens van de opleiding	11
2	Beoordeling	15
	Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties	15
	Standaard 2 Onderwijsleeromgeving	18
	Standaard 3 Toetsing en gerealiseerde resultaten	26
3	Eindoordeel over de opleiding	31
4	Aanbevelingen	33
5	Bijlagen	35
	Bijlage 1: Eindkwalificaties van de opleiding	37
	Bijlage 2: Overzicht opleidingsprogramma	39
	Bijlage 3: Deskundigheden leden visitatiepanel en secretaris	43
	Bijlage 4: Bezoekprogramma	47
	Bijlage 5: Bestudeerde documenten	51
	Bijlage 6: Overzicht bestudeerde afstudeerwerken	57
	Bijlage 7: Verklaring van volledigheid en correctheid	59

1 Basisgegevens van de opleiding

Administratieve gegevens van de opleiding

1. Naam opleiding in CROHO	Bedrijfseconomie
2. Registratienummer opleiding in CROHO	34401
3. Oriëntatie en niveau	Hbo bachelor
4. Aantal studiepunten	240 EC
5. Afstudeerrichting(en) / Specialisaties	Accountancy and Control Financial Service Management
6. Variant(en)	Voltijd
7. Locatie(s)	Emmen
8. AD-programma*	N.v.t
9. Registratienummer AD in CROHO	N.v.t.
10. Jaar vorige visitatie en datum besluit NVAO	Vorige visitatie: april 2007 Besluit NVAO: 3 december 2007
11. Code of conduct	Ondertekend

*) Associate Degree, indien van toepassing

Administratieve gegevens van de instelling

12. Naam instelling	Stenden Hogeschool
13. Status instelling	Bekostigd
14. Resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	Nog niet beschikbaar

Kwantitatieve gegevens over de opleiding

Zie schema's op de volgende pagina's.

Kwantitatieve gegevens over de opleiding

In onderstaande paragrafen zijn, zoals vereist vanuit de beoordelingskaders van de NVAO¹⁷, de kwantitatieve gegevens¹⁸ over de opleiding Bedrijfseconomie opgenomen.

Kengetallen cohorten	05-06	06-07	07-08	08-09	09-10	10-11	11-12
Totaal aantal ingeschreven studenten (1 okt.)					152	141	138
Totaal aantal instroom in het cursusjaar	44	43	33	28	25	26	27
Uitvalgegevens per cohort							
Uitval na 1 jaar in % van het cohort	36,4	32,6	18,2	14,3	44	34,6	18,5
Uitval na herinschrijving in % van het cohort	17,9	20,7	11,1	12,5	21,4	11,8	-
Opleidingsrendement							
Diploma na 4 jaar in % van het cohort herinschrijvers	71,4	62,1	66,7	-	-	-	-

Tabel 2: In- door- en uitstroomgegevens

Docentkwaliteit	okt-12
Aantal docenten	6
Aandeel met Master	6
Aandeel met PhD	0

Tabel 3: Docentkwaliteit

Aanvullend moet opgemerkt worden dat de Academic Dean bezig is met een promotieonderzoek. De Academic Dean is nauw betrokken bij de opleiding Bedrijfseconomie.

Student-docentratio *	okt-12
Ingeschreven voltijdstudenten cohort 2012	138
Aantal fte's van de opleiding	4,7
Ratio	29,4

Tabel 4: Student-docentratio

* De gerealiseerde docent-student ratio is moeilijk aan te geven. Expertise die niet binnen de opleiding aanwezig is wordt ingehuurd binnen of buiten de School of Business om. Het gaat hier alleen om het geven van lessen. De bemensing van commissies wordt binnen het team zelf opgelost. Binnen Stenden wordt gewerkt met een norm van 1:29,2.

Het gemiddeld aantal klokuren per week aan geprogrammeerde contacttijd, voor ieder jaar van de opleiding.

Contactklokuren per fase van de studie

Tabel 3: Contactklokuren per studiefase (reguliere route)

Studiejaar	Contacturen*	Stage	Scriptie	Zelfstudie	Minor	Totaal
1	346	0	0	1334	0	1680
2	347	0	0	1333	0	1680
** 3	20	820	0	0	840	1680
4	108	420	420	732	0	1680
Totaal	821	1240	420	3399	840	6720

* Contacturen omvatten hoorcolleges, werkcolleges, practica, pgo-bijeenkomsten, tentamens, intervisiebijeenkomsten, SLB-uren en consultatie-uren.

** In jaar 3 wordt er een minor aangeboden. Dit kan bij een andere instelling zijn. Daarom is niet geheel mogelijk om de contacttijd aan te geven

2 Beoordeling

Het visitatiepanel beschrijft hieronder per standaard van het NVAO beoordelingskader de bevindingen, overwegingen en conclusies. Het eindoordeel over de opleiding volgt in hoofdstuk 3.

Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties

De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Bevindingen

De opleiding vervangt in 2013 het opleidingsprofiel uit 2010 (*Landelijk Opleidingsprofiel BBA-Bedrijfseconomie, september 2010*) en de Body of Knowledge and Skills Economics, Den Haag 208 (BoKS) door een nieuw opleidingsprofiel dat uitgaat van de nieuwe standaard voor de Bachelor of Business Administration (*Concept Landelijk Opleidingsprofiel BBA-Bedrijfseconomie, oktober 2012*). In het nieuwe opleidingsprofiel (2012) wordt niet meer uitgegaan van de domeincompetenties van het domein Economics, maar van relevante werkgebieden voor een bedrijfseconoom. Aanleiding hiervoor is het besluit van de HBO-raad (thans Vereniging van Hogescholen) om alle economische opleidingen vanaf september 2012 te verbinden met het domein Business Administration. Het werkdomein van een bedrijfseconoom staat nu centraal in het opleidingsprofiel. Het opleidingsprogramma zal vanaf 2014 worden gebaseerd op het nieuwe profiel en daaraan worden aangepast.

De opleiding heeft de relatie tussen de oude domeincompetenties van het domein Economics en de nieuwe werkgebieden van de bedrijfseconoom (BBA Bedrijfseconomie) in kaart gebracht en is nagegaan wat deze veranderingen betekenen voor het curriculum. De opleiding komt tot de conclusie dat het verantwoord is om voor nieuwe cohorten over te gaan op het verlenen van de nieuwe BBA-graden en dat de oude domeincompetenties als eindkwalificaties van de opleiding gehandhaafd kunnen worden.

Domeincompetenties 2010

1. Ontwerpen, inrichten en onderhouden van (geautomatiseerde) financiële en niet-financiële informatiesystemen.
2. Vormgeven, inrichten en toetsen van de Administratieve Organisatie.
3. Bepalen en beheersen van financieel-economische en fiscale risico's.
4. Bepalen en verstrekken van financieel-economische en fiscale informatie voor de besluitvorming.
5. Verstrekken van informatie ten behoeve van externe belanghebbenden.
6. Geven van adviezen en het verlenen van diensten op financieel-economisch en fiscaal terrein aan belanghebbenden.
7. Sociale en communicatieve competenties.
8. Zelfsturende competentie.

In het landelijk opleidingsprofiel is de samenhang tussen de domeincompetenties en de Dublin-descriptoren inzichtelijk gemaakt door middel van een tabel. Per domeincompetentie is een niveauaanduiding weergegeven.

Opleidingsprofiel 2012 en werkgebieden

In het nieuwe concept landelijk opleidingsprofiel uit 2012 zijn de domeincompetenties vervangen door werkgebieden en vaardigheden:.

1. Inrichten en onderhouden van de planning & control-cyclus gericht op de beheersing van een organisatie.
2. Richten, inrichten en verrichten van (geautomatiseerde) informatiesystemen (financieel en niet financieel) gericht op de sturing van de primaire processen.
3. Risicomanagement.
4. Opstellen van financieel economisch informatie voor besluitvorming en verantwoording.
5. Sociale en communicatieve vaardigheden.
6. Zelfsturende vaardigheden, houding en gedrag.

In het nieuwe opleidingsprofiel zijn drie niveaus aangeduid en voor elk werkgebied staat beschreven wat op welk niveau verwacht mag worden van de beroepsbeoefenaar.

Zie voor een overzicht van de eindkwalificaties van de opleiding bedrijfseconomie bijlage 1.

Het panel stelt vast dat de eindkwalificaties van de bacheloropleiding Bedrijfseconomie zijn afgeleid van het landelijk vastgestelde opleidingsprofiel (*Landelijk Opleidingsprofiel BBA-Bedrijfseconomie, september 2010*) en het nieuwe opleidingsprofiel uit 2012. De eindkwalificaties zijn op hbo-bachelorniveau beschreven (Dublin- descriptoren). Ook heeft de opleiding per fase van de opleiding niveau-aanduidingen gedefinieerd. De opleiding heeft dit in de kritische reflectie en het *Course document, versie 8, 2013, Emmen*) voldoende aangetoond.

Het panel vindt wel dat de opleiding de in algemene termen beschreven competenties en werkgebieden nader had kunnen specificeren. In de Kritische Reflectie en het *Course document* gebruikt de opleiding verschillende uitgangspunten, modellen en concepten om de opleidingsdoelen/eindkwalificaties te structureren en nader inhoud te geven. Dit leidt, aldus het panel, tot een veelheid aan (complexe) schema's waarin competenties, modellen en uitgangspunten met elkaar in relatie worden gebracht. De veelheid aan invalshoeken op de eindkwalificaties van de opleiding bedrijfseconomie leiden, aldus het panel, tot een complex bouwwerk. Het *Course document* is van recente datum en met de invoering ervan is een begin gemaakt.

Het panel beveelt aan de diverse beleidsdocumenten op elkaar af te stemmen en te kiezen voor één heldere set van uitgangspunten die de rode draad vormen in het curriculum. Een mogelijke keuze zou kunnen zijn de vijf uitgangspunten, zoals beschreven in de kritische reflectie:

- In control zijn
- Onderzoekend vermogen
- Professioneel vakmanschap
- Verantwoord handelen
- Internationalisering

Met deze vijf uitgangspunten kan de opleiding de eindkwalificaties nader operationaliseren en richting geven aan het curriculum van de opleiding. De competenties zijn, aldus het panel, nu te generiek geformuleerd om richtinggevend te kunnen zijn voor de invulling van het curriculum. De opleiding kan bijvoorbeeld nader beschrijven wat praktijkgericht onderzoek voor de bedrijfseconoom inhoudt, wat internationalisering voor de bedrijfskundige betekent en hoe de opleiding werkt aan het bijbrengen van verantwoord handelen.

In aanvulling op deze vijf uitgangspunten kan de opleiding de meer algemeen geldende visie van Stenden Hogeschool, zoals beschreven in het *Course document*, hier ook mee in verbinding brengen (de volledige mens, meesterschap, waarden, intercultureel / internationaal en ondernemend).

De bacheloropleiding Bedrijfseconomie is, aldus het panel duidelijk beroepsgeoriënteerd. De opleiding leidt mensen op die zich bezig houden met het beheersbaar maken van de financiële organisatie in het geheel en de onderliggende processen in het bijzonder, waarbij risicomanagement een onderdeel is van de opleiding. Naast vakkennis zijn communicatieve vaardigheden en beroepshouding een vereiste om succesvol te zijn. Deze aspecten komen, aldus het panel, in voldoende mate in het *Landelijk Opleidingsprofiel Bedrijfskunde* aan bod.

De afgestudeerde bedrijfseconoom kan in verschillende beroepen terecht komen. Mogelijke functies zijn:

- Controller
- Risk manager
- Financieel medewerker
- Administrateur
- Accountmanager
- Accountant
- Eigenaar/eigen ondernemer
- Trainee
- (Bedrijfseconomisch) stafmedewerker
- Consultant

De opleiding richt zich, aldus de kritische reflectie vooral op het midden- en kleinbedrijf (MKB). Maar ook werkt de opleiding samen met enkele grote (internationale) bedrijven. Het panel stelt vast dat de opleiding geen onderscheid maakt in competenties voor het MKB en competenties voor grote (internationale) bedrijven. De opleiding zou dat duidelijk kunnen benadrukken in de eindkwalificaties.

Het panel stelt vast dat de opleiding regelmatig nagaat of de opleidingskwalificaties voldoen aan eigentijdse eisen. Daartoe participeert de opleiding in het Landelijk Opleidingsoverleg Bedrijfseconomie (LOOBE). Verder laat de opleiding zich adviseren door de eigen Raad van Advies, waar vertegenwoordigers van het brede werkveld en enkele alumni lid van zijn.

Daarnaast houden docenten door middel van tijdschriften, beroepsverenigingen, vaktijdschriften, congressen en seminars hun kennis actueel en geven zij de curriculumcommissie gevraagd en ongevraagd advies.

Overwegingen en conclusie

De opleiding heeft de competenties in voldoende mate beschreven. De competenties zijn relevant voor het opleidingsdomein. De opleiding heeft de competenties onderverdeeld in verschillende niveaus. Zo zijn er niveau-indicaties beschreven voor jaar 1, jaar 3 en het hbo-bachelorniveau (eindniveau). Dit draagt bij aan het kunnen monitoren van de vorderingen die studenten maken gedurende de opleiding (toetsen) en het kunnen beoordelen van het eindniveau.

De opleiding is bezig met het afstemmen van het curriculum op de BBA domeincompetenties en het opleidingsprofiel BBA Bedrijfseconomie (2012). Het *Course document* bevat belangrijke richtinggevende uitgangspunten voor het curriculum die voortkomen uit de ontwikkelingen in het vakgebied, de kernwaarden van Stenden Hogeschool en de visie op opleiden (levensecht leren). Het *Course document* is in ontwikkeling. Dit document is, naar het oordeel van het panel, nog geen consistent geheel. Het document kan nog meer gestructureerd worden. De eindkwalificaties kunnen concreter worden uitgewerkt en in lijn worden gebracht met de Stenden-visie op opleiden (uitgangspunten en pijlers). Dit geldt met name voor de uitgangspunten *internationalisering* (speerpunt van Stenden Hogeschool, Grand Tour) en *onderzoekend vermogen* (zie standaard 3).

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

Standaard 2 Onderwijsleeromgeving

De opleiding bevindt zich in een overgangssituatie. De opleiding geeft in een bijlage bij de kritische reflectie een overzicht van de veranderingen in de afgelopen zes jaar.

De belangrijkste wijzigingen sinds 2010 zijn:

- Van het Landelijke opleidingsprofiel 2010 gebaseerd op het domein Economics naar het Landelijk opleidingsprofiel 2013 gebaseerd op het domein BBA;
- Overgang van Probleemgestuurd onderwijs naar Problem based learning (blended learning);
- Vorming van Schools als organisatorische eenheden;
- Het oude programma met een verbredende minor van 30 EC in jaar 3 en een verdiepende minor van 30 EC in jaar 4 is vanaf cohort 2010 vervangen door een programma met twee minoren van ieder 15 EC in jaar 3 en een specialisatiedeel in jaar vier van 30 EC.

Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.

Bevindingen

Inhoud van het programma

- relatie tussen de beoogde eindkwalificaties en de inhoud van het programma
De opleiding heeft in het *Coursedocument Bedrijfseconomie, (versie 8 2013, Emmen)* en in een schema bij de kritische reflectie inzichtelijk gemaakt dat de programmaonderdelen zijn afgestemd op de eindkwalificaties, de Dublin-descriptoren en de kennisbasis (BoKS) van Bedrijfseconomie. Voorts verschaft de opleiding in een bijlage bij de kritische reflectie inzicht in alle eindopdrachten van het vierde jaar en de specialisaties. Daaruit kan het door de student bereikte eindniveau worden afgeleid. Er is, aldus het panel, een goed overzicht van waar de student kennis en vaardigheden opdoet en waar de beheersing van kennis en vaardigheden getoetst wordt.

In elk bouwstenenboek (beschrijving van een programmaonderdeel) is beschreven aan welke competentie (en op welk niveau) de bouwsteen bijdraagt. Het panel stelt vast dat de opleiding op een zeer systematische wijze het programma heeft afgestemd op de eindkwalificaties van de opleiding.

- kennis en kunde

Kennis en kunde is op een systematische wijze verweven in het programma. In jaarthema's doet de student vakkennis op over diverse aspecten van een onderneming en maakt hij zich vaardigheden eigen. In jaar een krijgt de student inzicht in de basisbeginselen van de (financieel) economische besturing van een onderneming,

In jaar twee krijgt de student inzicht in de economische ontwikkelingen (micro, meso en macro) en de invloed daarvan op de onderneming. In jaar drie wordt dit gecontinueerd en verbreedt de student zijn blikveld door middel van twee te kiezen minoren en een beroepsoriënterende stage. In jaar vier specialiseert de student zich in Financial Service management (FSM) of Accounting & Control en voert hij een praktijkgericht onderzoeksopdracht uit in het werkveld (afstudeerproject).

Elk leerjaar bestaat uit vier onderwijsperioden (modulen) van ieder 15 EC. Elke module bestaat weer uit vijf bouwstenen van 3 EC. Studenten leren daar algemene kennis en vaardigheden (generieke bouwsteen), kennis en vaardigheden in het domein BBA (domeinspecifieke bouwsteen) zoals bedrijfsadministratie, vakspecifieke kennis en vaardigheden die kenmerkend zijn voor de opleiding BE zoals Finance en Riskmanagement. In de geïntegreerde bouwsteen traint de student competenties en toetst de opleiding kennis en vaardigheden. Vaak moet in de geïntegreerde bouwsteen een grote opdracht worden gemaakt.

Studenten uit jaar 1 en jaar 2 hebben voor het panel presentaties gegeven van opdrachten die zij hebben uitgevoerd. Het panel stelt vast dat de opdrachten relevant zijn voor BE en dat studenten kennis en vaardigheden uit de bouwstenen gebruiken om de opdracht uit te kunnen voeren.

Het panel is positief over de wijze waarop kennis en vaardigheden aangeleerd worden in het curriculum.

	periode 1	periode 2	periode 3	periode 4
Jaar 1	De organisatie	De omgeving	De bedrijfsvoering	De onderneming
Jaar 2	Informatie- management	De investering	De manager	Internationalisering
Jaar 3	Stage		Minor / specialisatie	Minor / specialisatie
Jaar 4	Specialisatie		Afstuderen en scriptie	

Curriculumoverzicht

De inhoud van de bouwstenen is beschreven in moduleboeken en verder gespecificeerd in bouwstenenboeken. De bouwstenenboeken bevatten alle informatie die nodig is voor een student om te kunnen studeren. Het panel stelt vast dat de studenten goed worden geïnformeerd over wat zij moeten kunnen en kennen. Voor het derde en vierde jaar zijn er minorwerkboeken, specialisatiewerkboeken, een stagehandleiding en afstudeerhandleiding.

De opleiding gebruikt boeken die veelal standaard zijn binnen het vakgebied, zoals de boeken van De Boer, Brouwers, Koetzier voor bedrijfseconomie, van Fuchs voor boekhouden en van Grit voor projectmanagement. Studenten worden erop gewezen dat er ook aanvullende literatuur gebruikt kan worden. Het panel stelt vast dat de studenten weinig gebruik maken van andere dan de voorgeschreven boeken. Er kan in de mediatheek een keur aan vakliteratuur en databases ontsloten worden. Studenten maken hier, afgaande op de opdrachten en verslagen die het panel heeft ingezien, weinig gebruik van. De opleiding zou studenten meer kunnen prikkelen tot het leveren van een extra prestatie, aldus het panel.

De praktijk komt in het programma uitstekend aan bod. Zo moet de student in de eerste twee jaar praktijkcases oplossen (probleemgestuurd onderwijs), zijn er excursies en worden gastsprekers uitgenodigd. In het derde jaar is er een beroepsoriënterende stage en in het vierde jaar volgt de student zijn specialisatie naar keuze waarvoor hij veelal opdrachten in het bedrijfsleven uitvoert. Tot slot studeert de student af op een praktijkopdracht.

Een bijzondere vorm van praktijkleren is het leerbedrijf van de opleiding. In het leerbedrijf (Administratiekantoor) geven studenten van de opleiding BE leiding aan een team van leerlingen van het Drenthe College. Het kantoor verzorgt de administratie van onder andere buurt- en sportverenigingen. Het panel stelt vast dat een (zeer) gering aantal studenten van de opleiding BE met deze werkvorm in aanraking komen.

In de kritische reflectie schrijft de opleiding dat onderzoek een steeds belangrijker onderdeel van het curriculum van de opleiding wordt. In de nieuwe BBA-standaard is dit expliciet

opgenomen (onderzoekend vermogen van de student). In PGO-opdrachten leren studenten vanaf jaar 1 systematisch een probleem te analyseren. Daarnaast is in jaar 1 en 2 van de opleiding de generieke bouwsteen Onderzoek opgenomen in het curriculum vanaf cohort 2010. In jaar drie en vier passen studenten onderzoeksvaardigheden toe in de stage en in de afstudeeropdracht. Het panel stelt vast dat de opleiding bezig is vanaf jaar 1 een doorlopende onderzoeksleerlijn vorm te geven in het curriculum. Studenten die vóór 2014 afstuderen hebben minder systematisch onderwijs gekregen in het uitvoeren van onderzoek dan de studenten die vanaf 2014 zullen afstuderen. Studenten die in studiejaar 2013-2014 afstuderen hebben de bouwstenen Onderzoek 1 in leerjaar 1, Onderzoek 2 in leerjaar 2 en Onderzoeksopzet in leerjaar 4 afgerond. Bovendien hebben deze studenten vanaf leerjaar 1 PGO-onderwijs genoten. Studenten die vanaf 2015 afstuderen zijn nader geschoold in onderzoek via de dan doorontwikkelde onderzoeksleerlijn. De opleiding verzorgt voor de huidige vierdejaarsstudenten wel voorbereidingslessen voor het opzetten en uitvoeren van een zelfstandig onderzoek. Maar, aldus het panel, onderzoek vergt meer oefening dan een eenmalige voorbereidingsles in het vierde jaar. De opleiding is zich hiervan bewust en is bezig met het incorporeren van onderzoek in de derdejaarsstage (zie standaard 3). Tegelijkertijd met het vormgeven van de onderzoeksleerlijn in het curriculum is de opleiding bezig met het ontwikkelen van een beoordelingskader voor de onderzoekscomponent. Het panel stelt vast dat de opleiding hiermee op de goede weg is (zie standaard 3). De plannen die de opleiding heeft met het betrekken van het lectoraat Economie op Mensenmaat (lector Ir. P. van Elswijk) bij de opleiding en het Economie Lab1 zijn aldus het panel veelbelovend.

Internationalisering

Internationalisering kenmerkt zich, aldus de opleiding door *Internationalisering At home en Abroad* en door *Mobility*. Dit komt in het curriculum naar voren door Business English aan te bieden. Het laatste modulair in het tweede jaar biedt de opleiding geheel in het Engels aan. Internationaal zaken doen is dan het centrale thema. Studenten maken dan een landenstudie. Het panel vindt dit het meest herkenbare onderdeel van de internationale component in het programma van Bedrijfseconomie.

Stenden biedt studenten veel mogelijkheden voor *mobility* en *abroad*. Voorbeelden zijn: sociale contacten met buitenlandse studenten die op de locatie Emmen aanwezig zijn (landenavonden), een half jaar in het buitenland een minor volgen. Dit kan of op een van de vier vestigingen van Stenden in het buitenland (Grand Tour) of met een Erasmus uitwisseling. Studenten mogen hun stage ook in het buitenland verrichten. Van de mogelijkheden *abroad* en *mobility* maken de studenten geen tot weinig gebruik.

Binnen de opleiding volgen ook enkele Duitse studenten het programma. Zij worden voor aanvang van hun studie voorbereid op de Nederlandse taal door een intensieve taalcursus.

¹ De werkwijze in het EconomieLab is als volgt: Er is een simulatiespel ontwikkeld waarin bedrijven iets produceren. Het spel is getest binnen de huidige economische structuur met een arbeidsmarkt, overheid die belastingen int zoals btw, inkomstenbelasting en sociale lasten, banken die geld verstrekken, grondstoffenleveranciers en een consumentenmarkt. De betrokkenen geven aan dat zij dankzij de spelsituatie de praktijk beter doorzien.

Vormgeving van het programma

- didactisch concept en werkvormen

Het door Stenden Hogeschool gehanteerde didactisch concept is PGO (Probleem Gestuurd Onderwijs). Dit concept is nader uitgewerkt in de vorm van 'PBL-blended' (Problem Based Learning). 'Blended' wil zeggen dat er steeds gezocht moet worden naar een adequate combinatie van theorie en praktijk, van leren op afstand en leren in de klas en van begeleid leren en zelfstandig leren. PBL wordt ingezet in de integrale bouwstenen, de studenten krijgen grotere opdrachten die zij volgens de methode van PBL, in zeven stappen systematisch moeten analyseren en oplossen (de zevensprong). PGO komt het meest naar voren in de integrale bouwstenen. Het panel stelt vast dat de opleiding dit concept consequent toepast in het programma. Dit leidt het panel af uit de bouwsteenboeken. Tijdens de visitatie heeft het panel een goede indruk gekregen van het concept PGO (presentatie van PGO-opdrachten door eerstejaars en tweedejaars studenten).

Werkvormen

De werkvormen die de opleiding inzet, zijn onder andere werkcolleges met een vakdocent, hoor- en gastcolleges, workshops, excursies en PGO. Naast het aanbieden van nieuwe leerstof worden er ook vraagstukken behandeld, in veel gevallen in de vorm van PBL-opdrachten. Enkele vakken biedt de opleiding als hoorcollege aan. Elke week zijn er bij de integrale bouwstenen in het eerste en tweede jaar PBL-sessie onder leiding van een tutor. Daarnaast zijn er regelmatig gastsprekers en excursies ingeroosterd of wordt er een managementgame gespeeld. De praktijk komt in het programma mede aan bod door computerpractica, bijvoorbeeld voor computerboekhouden en stages. Het panel stelt vast dat de opleiding een mix aan werkvormen gebruikt die past bij het didactisch concept van de opleiding en afgestemd zijn op het verwerven van kennis en vaardigheden.

Leerlijnen

De opleiding heeft het curriculum en de modules ingericht volgens de volgende leerlijnen.

Integrale leerlijn	Leersituaties waarin specifieke beroepssituaties aan de orde komen die een beroep doen op verschillende inhoudelijke en vaardigheidsaspecten.	Integrale bouwstenen: opdrachten en PBL
Conceptuele leerlijn	Theorie, de basiskennis uit het domein Business Administration.	Domeinspecifieke bouwstenen: werkcolleges, hoorcolleges
Vaardighedenleerlijn	Vaardigheden worden getraind en getoetst.	Generieke bouwstenen: workshops, trainingen
Reflectieve leerlijn	Doorlopende lijn van studieloopbaanbegeleiding.	Generieke bouwstenen: studieloopbaanbegeleiding

Het panel stelt vast dat deze leerlijnen herkenbaar in het programma aanwezig zijn.

- begeleiding van studenten

Het beleid over begeleiding is helder beschreven. Er is een studieloopbaancoach die studenten begeleidt. De student start zijn studie met een intakegesprek. Gedurende de eerste twee jaar van de studie biedt de opleiding twee bouwstenen studieloopbaanbegeleiding aan. Daarin leert de student studievvaardigheden, maakt kennis met de beroepspraktijk en krijgt zicht op het beroepsbeeld. In een portfolio houdt de student bij hoe hij zich professioneel ontwikkelt. De studieloopbaancoach nodigt de student vier keer per jaar uit voor een voortgangsgesprek, indien nodig worden er extra gesprekken gevoerd. In de laatste twee jaar blijft de studiecoach de student begeleiden, zij het meer op afstand. De studieloopbaancoach monitort ook in deze fase de voortgang en treedt met de student in contact wanneer hij ziet dat de student vertraging dreigt op te lopen. Naast de contacten met de studieloopbaancoach kan de student in de laatste twee jaren terecht bij de minor-coördinator, stagebegeleider en/of afstudeerbegeleider. Uit de gesprekken met studenten blijkt dat deze tevreden zijn over de begeleiding. Dit spoot met de score in de NSE van 2011 en 2012. Studenten waarderen de kleinschaligheid van de opleiding. Docenten zijn goed te benaderen. Het panel beoordeelt de begeleiding positief.

- verschillende leerroutes

De opleiding gaat ervan uit dat studenten het reguliere programma volgen. Studenten kunnen op verzoek een aangepaste leerroute volgen. In de praktijk zijn dit studenten met een vwo-diploma, mbo-diploma Bedrijfsadministrateur of studenten van andere opleidingen, bijvoorbeeld uit Duitsland. Zij kunnen op onderdelen die zij in hun vooropleiding al op voldoende niveau hebben afgerond een vrijstelling krijgen. Deze studenten moeten individueel een vrijstelling aanvragen bij de examencommissie. Het vrijstellingenbeleid is vastgelegd in *Vrijstellingenbeleid Opleiding Bedrijfseconomie december 2012*. Uit het gesprek met studenten en de examencommissie leidt het panel af dat dit zorgvuldig gebeurt. Vanuit het perspectief van de student verliep dit proces traag en bureaucratisch.

De opleiding constateert dat de aansluiting van het mbo op de hbo-opleiding verbeterd moet worden. Dit betreft enerzijds het startniveau van studenten met een mbo-diploma en anderzijds de verwachtingen van studenten over de inhoud van het beroep.

Achterliggend doel is het rendement van de opleiding te verhogen. Maatregelen die de opleiding heeft genomen en gaat nemen zijn: intakegesprekken voor aanvang van de studie laten plaatsvinden, invoeren van een beroepskeuzetest, intensiveren van het monitoren van de voortgang van studenten in de laatste twee jaar van de studie.

Kwaliteit van het personeel

De opleiding Bedrijfseconomie heeft een klein docententeam: zes personen met een aanstelling van 4,7 fte. Het panel heeft de CV's van de docenten ingezien en stelt vast dat alle docenten ten minste een Master-graad hebben. De Academic Dean is bezig met een PhD. Het team beschikt over de kennis van de kerngebieden binnen de Bedrijfseconomie. Ontbrekende kennis, bijvoorbeeld op het gebied van logistiek of marketing en talen huurt de opleiding in bij Logistiek en Economie (ook behorend tot de

School of Business) of de School of Commerce (SoC). De opleiding BE huurt ongeveer 40 procent van de docenten in bij andere opleidingen van Stenden. Van de docenten die de opleiding inzet, beschikt een groot deel over recente ervaring vanuit de bedrijfspraktijk of werkt als zelfstandige in het werkveld. Iedere docent is in het bezit van een didactische aantekening. Studenten tonen zich tevreden over de wijze waarop docenten hun praktijkervaring inbedden in de lesstof.

Docenten zijn in de afgelopen jaren geschoold over toetsen en beoordelen en Engels (in verband met de Engelstalige module in het tweede jaar). De thema's toetsen en beoordelen, didactiek en onderzoeksvaardigheden zijn onderdeel van gesprek in de jaarlijkse functionerings- en beoordelingsgesprekken met docenten. Docenten werken nu aan het behalen van een Cambridge Certificate in Advanced English (CAE).

Het docententeam heeft bij het panel een zeer goede indruk achtergelaten. In de gesprekken over de opzet, inrichting en uitvoering van de opleiding toonden zij visie, deskundigheid en een grote mate van betrokkenheid en enthousiasme. Zij hebben duidelijke opvattingen over de toekomstige ontwikkelingen in het vakgebied van BE.

Kwaliteit van de opleidingsspecifieke voorzieningen

Informatie over het onderwijsmateriaal vinden studenten in de digitale leeromgeving. Per bouwsteen (programmaonderdeel) is in bouwsteenboeken informatie te vinden over de programmaonderdelen. Mededelingen zijn ook in de digitale leeromgeving te vinden. Studenten tonen zich tevreden over de wijze waarop zij geïnformeerd worden over de studie.

Er zijn studielandschappen ingericht waar studenten kunnen werken. In het gehele gebouw is draadloos netwerk aanwezig. Studenten klagen wel over een tekort aan stopcontacten voor hun laptop. De mediatheek heeft een grote collectie boeken en tijdschriften en is aangesloten bij diverse kennisbanken (Business Source Premier, Company Info, Directory of Open Access Journals en de HBO-Knowledge Base). In het eerste jaar verzorgt de mediatheek een introductie waarin de student wegwijs wordt gemaakt in de fysieke en digitale mediatheek.

De opleidingsspecifieke voorzieningen zijn, aldus het panel, aan de maat. De mediatheek biedt studenten vele mogelijkheden literatuur te raadplegen (aanvullend op de voorgeschreven literatuur). Het panel stelt vast dat studenten die mogelijkheden niet ten volle benutten. De opleiding zou studenten daartoe meer kunnen uitdagen (Zie ook onder het kopje 'kennis en kunde'.) Studenten zijn tevreden over de studiefaciliteiten (NSE 2011 en 2012). Het onderdeel 'studieroosters' scoort matig. Bij navraag blijkt dat dit vooral komt door tussenuren in roosters. Studenten met wie het panel sprak melden dat die tussenuren ook nuttig gebruikt kunnen worden voor zelfstudie of overleg.

Hoe wordt de kwaliteit van de onderwijsleeromgeving gewaarborgd

De opleiding bewaakt de kwaliteit van de onderwijsleeromgeving (inhoud, vormgeving, docenten, begeleiding, voorzieningen) via een kwaliteitsagenda. In deze agenda is

beschreven hoe de onderdelen worden geëvalueerd. De agenda maakt deel uit van het jaarplan van de opleiding en wordt periodiek besproken in het managementoverleg van de opleiding en de School of Business.

Het panel heeft op basis van de gesprekken met docenten, management en studenten kunnen vaststellen dat de opleiding voldoende tot ruim voldoende zicht heeft op de kwaliteit van de verschillende aspecten van de leeromgeving. De inhoud en vorm van het onderwijs zijn goed op elkaar afgestemd. Praktijkonderzoek krijgt in de opleiding meer aandacht. De opleiding ontwikkelt een onderzoeksleerlijn. Visie en beleid over onderzoek zijn vastgelegd in de documenten *Wereldwijs: Onderwijs en onderzoek, de koers van Stenden 2012-2016* en *Jaarplan Research Centre: 'De professional van de 21-ste eeuw'*.

Het panel beveelt de opleiding aan de visie op onderzoek specifiek voor het vakgebied BE verder te doordenken en van daaruit de inhoud van de onderzoeksleerlijn en onderzoeksvaardigheden die voor BE van belang zijn uit te werken. (zie ook standaard 1) Het ontbreekt de opleiding aan een concrete onderzoeksagenda in relatie tot het vakgebied BE. Een onderzoeksagenda biedt de mogelijkheid om aansluiting te zoeken bij één of meerdere lectoraten en kan ook studenten ondersteunen bij de keuze voor het onderwerp van hun afstudeerscriptie/-werkstuk.

Nadrukkelijk wijst het panel er op dat het niet de bedoeling is om 'universiteit te spelen', maar wel om de vigerende beroepspraktijk te onderzoeken met als doel vast te stellen wat voor de opleiding relevante ontwikkelingen zijn en hoe deze te vertalen in het curriculum.

Een belangrijk onderdeel van de onderwijsleeromgeving is, aldus het panel, de kwaliteit van de docenten. Daarover is het panel enthousiast (zie kopje 'kwaliteit' docenten). Docenten houden hun praktijkkennis bij via het eigen bedrijf, begeleiding van stagiairs en afstudeerders en zij bezoeken (internationale) congressen.

De opleiding heeft zich zelf als doel gesteld de studenttevredenheid en de rendementen verder te verbeteren. Dit betekent dat de opleiding investeert in de onderwijsleeromgeving: inzetten van acties die de aansluiting van de vooropleiding met de opleiding Bedrijfseconomie verbeteren, verhoging van de norm van het bindend studieadvies in het eerste jaar, intensiveren van de begeleiding in het derde en vierde studiejaar.

Het panel stelt vast dat de opleiding in voldoende mate de kwaliteit van de leeromgeving bewaakt. De opleiding neemt daarbij 'veel hooi op de vork': veel zaken worden tegelijkertijd aangepakt. De werkdruk van docenten is hoog. Het management zal daar (blijvend) aandacht aan moeten schenken, aldus het panel. De eerdergenoemde uitstekende indruk van het docententeam brengt het risico met zich mee van een hoge werkdruk. Immers de student wordt altijd geholpen (meestal tijdens schooluren). Ontwikkeltaken worden dan in de avonduren en weekends uitgevoerd. Er zullen, aldus het panel, af en toe keuzes gemaakt moeten worden en dat betekent ook dingen niet doen. Een (vernieuwings)agenda met enkele speerpunten per jaar kan uitkomst bieden om de werkdruk te spreiden.

Overwegingen en conclusie

Samenhangende onderwijsleeromgeving

Het panel stelt vast dat elk element van de onderwijsleeromgeving de nodige aandacht van de opleiding heeft en dat de opleiding de samenhang daartussen voldoende bewaakt. Het panel is zeer tevreden over de kern van de onderwijsleeromgeving: het docententeam. De onderzoekslijn heeft nog de nodige versterking (doorontwikkeling). Internationalisering en onderzoek vragen nog verdere ontwikkeling om tot het oordeel 'goed' te komen. Ook de leeromgeving mag prikkelender: studenten meer uitdagen om buiten de basisliteratuur kennis tot zich te nemen. (Zie ook hoofdstuk 4 Aanbevelingen)

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

Standaard 3 Toetsing en gerealiseerde resultaten

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.

Bevindingen

Systeem van toetsing

De opleiding houdt zicht op de vorderingen van de student door het afnemen van toetsen en door het geven van feedback op de gemaakte opdrachten en toetsen. Het toetsbeleid is vastgelegd in diverse documenten: *Kader Integraal Toetsbeleid, Stenden Hogeschool, 2008, Toetsen en Beoordelen, Concretisering Kader Integraal Toetsbeleid, Stenden Hogeschool, 2010, Toetsbeleid van de opleiding BE, Toetsing getoetst, Plan van aanpak toetsbeleid, 2012, Richtlijnen voor toetsen, 2012 en Toetsmatrix, opleiding bedrijfseconomie, 2012*. Deze documenten geven gezamenlijk een goed inzicht in de systematiek van toetsen en beoordelen van de opleiding. De opleiding heeft, aldus het panel, goed inzicht in de relatie tussen de toetsen, de curriculumonderdelen (bouwstenen) en de eindkwalificaties van de opleiding. Een toetsmatrix geeft inzicht in wat op welk niveau en op welke wijze wordt getoetst.

De opleiding kent verschillende toetsvormen zoals schriftelijke toetsen, thuisopdrachten, mondelinge toetsen, rapporten, portfolio's en beroepsproducten (geïntegreerde opdrachten). In de Onderwijs- en Examenregeling is opgenomen hoe welk onderdeel wordt getoetst. Het is aldus het panel een goede mix van toetsvormen waarmee kennis, inzicht en vaardigheden getoetst kunnen worden. Het panel heeft gemaakte toetsen ingezien en oordeelt dat de opleiding studenten pittige toetsen voorlegt.

Per onderwijseenheid bestaat er een toetsmatrix waarin staat welke stof wordt getoetst en voor hoeveel procent elk onderdeel meetelt in het eindoordeel. Bij groepsopdrachten weegt de individuele inbreng van de student mee in het eindcijfer. Voor de stage en voor het afstuderen is er een stage- respectievelijk afstudeerhandleiding beschikbaar.

De opleiding heeft de afgelopen jaren veel geïnvesteerd in het aanscherpen van de beoordeling van het afstudeertraject en met name het beoordelen van de onderzoekende houding van de student. Daartoe zijn nieuwe beoordelingsformulieren en beoordelingscriteria ontwikkeld en de afstudeerhandleiding is herschreven. Er is een goede discussie gaande in het docententeam over wat er op eindniveau van een hbo-student verwacht mag worden. Het team zoekt naar een gezamenlijk gedragen maatstaf voor het eindniveau en betreft daar het lectoraat, kenniskring en externe deskundigen bij (docenten van Saxion en Windesheim). Het panel beoordeelt deze dialoog over de eindtermen positief. De opleiding zal ook de stagebeoordeling opnieuw vormgeven en de ervaringen opgedaan met de afstudeerbeoordeling daarbij betrekken.

Studenten met wie het panel sprak zijn tevreden over de wijze van beoordelen. Zij weten goed waarop ze bevraagd worden en vinden de beoordeling inzichtelijk. Studenten melden dat de criteria voor toetsen en het eindwerkstuk helder zijn beschreven in de zogenoemde bouwsteenboeken en in de afstudeerhandleiding. Dit spoot met de uitkomsten van de NSE in 2011 en 2012.

Kwaliteitsbewaking van toetsen en beoordelen

De School of Business van de Stenden Hogeschool heeft een examencommissie voor alle opleidingen. De examencommissie heeft een aparte kamer voor de locatie Emmen. In de kamer van Emmen zit een docent van de opleiding Bedrijfseconomie en een docent van de opleiding Logistiek en Economie. De examencommissie heeft een toetscommissie ingesteld, die de kwaliteit van de toetsen bewaakt. Zij let er op dat toetsen voldoen aan de toetsmatrijs en aan de richtlijnen voor toetsen. De toetscommissie verzamelt evaluatiegegevens van studenten over toetsen en resultaten van toetsen². Op basis van deze gegevens kan zij een nader onderzoek instellen naar de afgenomen toets. Het is staande praktijk dat bij de ontwikkeling van toetsen mededocenten worden geconsulteerd.

Het panel heeft gesproken met leden van de examencommissie, toetscommissie, scriptiecommissie³, opleidingscommissie en curriculumcommissie. Het panel stelt vast dat er tussen de commissies een zeer goede onderlinge uitwisseling is van bevindingen over curriculuminhoud en kwaliteit van toetsen en afstudeerwerkstukken (scriptiecommissie bewaakt de kwaliteit van het afstudeerwerk). Knelpunten die naar voren komen bij toetsen worden besproken: welke consequenties heeft dit voor de inhoud van de bouwstenen van het curriculum en de studielast. Hierbij zijn de curriculumcommissie en de opleidingscommissie betrokken.

² Na elk toetsafname-moment worden studenten geënquêteerd.

³ Sinds 2008 is er een scriptiecommissie ingesteld, die vooraf elk onderzoeksvoorstel beoordeelt op afstudeerwaardigheid. Hierbij wordt gekeken naar diepgang, focus en probleemstelling. Ook wordt gekeken of het onderwerp past binnen het werkveld van een bedrijfseconoom en welke competenties kunnen worden getoetst. Verder heeft de scriptiecommissie een rol bij de moderatie van de scripties achteraf. Ook kan de scriptiecommissie een scriptie door een derde examinerator laten beoordelen in gevallen van een nipte voldoende of bij een zeer goede beoordeling. De scriptiecommissie valt onder de verantwoordelijkheid van de examencommissie.

Het panel stelt vast dat de toetscommissie, scriptiecommissie en examencommissie in de afgelopen jaren zijn geschoold op het gebied van toetsdeskundigheid. De opleiding heeft in 2011-2012 en in 2013 onderzoeken uitgevoerd naar het eindniveau. Eindwerkstukken van de opleiding bedrijfseconomie van Saxion Hogeschool, Hanze Hogeschool en Stenden Hogeschool zijn met elkaar vergeleken. Docenten van deze hogescholen hebben eindwerkstukken uitgewisseld en beoordeeld naar de beoordelingsmaatstaven van de eigen hogeschool. Ook zijn eindwerkstukken beoordeeld naar de beoordelingsmaatstaven van de te beoordelen opleiding. Daarnaast hebben leden van de Raad van Advies een aantal scripties achteraf bekeken en beoordeeld en zijn alle scripties van de afgelopen twee jaar nogmaals door een derde beoordelaar beoordeeld.

De resultaten van dit vergelijkend onderzoek komen binnenkort beschikbaar. Dan zullen de bevindingen worden geëvalueerd en zal er gekeken worden of het mogelijk is om tot gemeenschappelijke beoordelingscriteria te komen. Het panel is positief over de mate waarin de opleiding de kwaliteit van toetsen en de kwaliteit van het eindniveau bewaakt.

Realisatie van de beoogde eindkwalificaties

Het toets- en beoordelingssysteem is zodanig opgebouwd dat de eindkwalificaties van de opleiding Bedrijfseconomie kunnen worden beoordeeld. In de toetsmatrix is vastgelegd welke competentie en welke kennis- en vaardigheidscomponenten uit de BoKS op welk niveau en in welke onderwijseenheid worden getoetst. In de toetsmatrix is ook vastgelegd op welk moment in de opleiding welke eindkwalificaties worden bereikt. Vanaf 2012 bewaart de opleiding alle resultaten van toetsen of eindproducten van een onderwijseenheid waar de competentie, kennis of vaardigheid op het hoogste niveau wordt getoetst (de zogenoemde eindwerken). Deze producten en toetsen zijn per student opvraagbaar. De opleiding heeft een overzicht van deze eindwerken opgenomen in de kritische reflectie.

Een van de eindwerken is het afstudeerwerk. De opleiding beschouwt dit als de belangrijkste component van de eindwerken op niveau 3, vooral wanneer het gaat om een beoordeling van de onderzoeksvaardigheden.

De opleiding beoordeelt het afstudeerwerk op drie aspecten:

- Het proces
- De scriptie
- De presentatie en verdediging.

Hierbij tellen de scriptie en de presentatie en verdediging even zwaar. Met het proces kan het cijfer met maximaal een punt naar boven of beneden worden bijgesteld.

Bij de beoordeling van stage en afstuderen maakt de opleiding gebruik van beoordelingsformulieren.

Het panel geeft hieronder een oordeel over de kwaliteit van een selectie van vijftien eindwerkstukken van de opleiding. Het panel heeft de eindwerkstukken beoordeeld aan de hand van de volgende criteria: relevantie van de opdracht voor bedrijfseconomie, formulering van de opdracht, kwaliteit en uitvoering van praktijkgerichte onderzoekscomponent in het eindwerkstuk, verantwoording van de gebruikte methode en de relatie tussen de conclusie en de analyse van het vraagstuk.

Het panel trof in deze selectie één werkstuk aan waar het van betwijfelde of deze wel voldeed aan de (minimum)eisen van het bachelorniveau. Dit werkstuk was ook door de opleiding met een laag cijfer beoordeeld. Het panel is het eens met de oordelen van de opleiding over de laag becijferde eindwerkstukken. Bij de door de opleiding hoger gewaardeerde eindwerkstukken zou het panel in enkele gevallen een lager cijfer hebben gegeven. Het panel heeft dit besproken met de docenten. De opleiding meldt dat de aandacht voor praktijkgericht onderzoek in het eindwerkstuk van recente datum is. De beoordelingsinstrumenten voor praktijkgericht onderzoek zijn in ontwikkeling en de studenten hebben in hun voortraject minder onderzoeksvaardigheden getraind dan in het huidige en nieuwe curriculum het geval is of zal zijn. Om die reden tellen bij de huidige lichting de criteria die gelden voor de onderzoekscomponent minder zwaar. In de toekomst zullen deze criteria wel zwaarder tellen. Studenten van de cohorten 2011 en later zullen bij het afstuderen de onderzoeksleerlijn volledig doorlopen hebben en van hen mag dan ook meer verwacht worden.

Het panel ziet een duidelijke opgaande lijn in de beoordeling van de eindwerkstukken. De meest recente eindwerkstukken (2012 en 2013) zijn systematischer en meer navolgbaar beoordeeld dan de eindwerkstukken van studenten die in 2011 afstudeerden. Er is een verbetering gemaakt in het beoordelingsformulier. Het meest recente afstudeerwerkstuk dat het panel heeft ingezien was overigens een mooi voorbeeld van een goed praktijkonderzoek.

De opleiding heeft besloten dat onderzoek in de derdejaarsstage ook een plaats krijgt. Studenten zullen dan de kennis opgedaan in de onderzoekslijn eerst toepassen in de stage. Het is een voorbereiding op de finale van het afstuderen. Het panel beoordeelt dit positief.

In de discussie met docenten en studenten kwam naar voren dat er bij de opdrachtformulering en uitvoering van de opdracht een spanning bestaat tussen het belang van de opleiding en het belang van het bedrijf. Door een student als volgt verwoord: "Onderzoek doen voor de opleiding en een klus klaren voor het bedrijf." De spanning zit dan vooral in de tijd die de student kan besteden aan enerzijds de oriënterende studie (theorie), schrijven van een onderzoeksverslag en anderzijds aan het schrijven van een bruikbare rapportage voor de opdrachtgever. Een andere student (alumnus) meldde dat de opdracht (achteraf gezien) wel zwaarder had mogen zijn.

Onderzoek is een nieuw element in de beoordeling. Het is belangrijk dat voorafgaand aan de afstudeerperiode de opleiding in ruime mate aandacht besteedt aan de onderzoeksparagraaf in het eindwerkstuk. De in ontwikkeling zijnde doorlopende onderzoeksleerlijn is daarvoor een belangrijk instrument. Daarin moet de opleiding duidelijk maken aan welke eisen de inhoud van de onderzoeksparagraaf moet voldoen, zoals: de formulering en afbakening van de onderzoeksvraag, theoretische onderbouwing en de koppeling tussen aanbevelingen en de onderzoeksvraag en een kritische reflectie op de gebruikte methode(n).

Naar de mening van het panel kan de ingestelde scriptiecommissie hier een actieve en sturende rol in gaan spelen.

Het panel heeft gesproken met afstudeerbegeleiders en stagebegeleiders uit het bedrijfsleven. Zij laten zich positief uit over de kwaliteit van de studenten. Voor het bedrijf is veelal een bruikbare oplossing voor een complex probleem de maatstaf voor een positieve beoordeling van het afstudeerwerk. En daar toont het werkveld zich tevreden over.

Omdat de HBO monitor een lage respons kent, verzamelt de opleiding zelf gegevens over onder studenten en bedrijfsbegeleiders over de kwaliteit van stage en afstuderen. Tweejaarlijks worden de uitkomsten hiervan geanalyseerd. De uitkomsten van de analyse uit het najaar van 2012 laten zien dat werkgevers over het algemeen tevreden zijn over de vaardigheden en competenties van de bedrijfseconomische student van Stenden. Het blijkt dat de meeste studenten er in korte tijd in slagen om na hun afstuderen een baan te vinden.

Overwegingen en conclusie

Het panel is positief over de opzet, inrichting en uitvoering van het toetshuis dat de opleiding heeft ontwikkeld. Het beeld bestaat bij het panel dat de beoordeling in het eerste en tweede jaar goed is vormgegeven. Voor de beoordeling van de stage en het afstuderen zijn goede beoordelingskaders gemaakt die afgestemd zijn op de eindkwalificaties van de opleiding. Met de toepassing van de beoordelingskaders voor stage en eindniveau doet de opleiding nog ervaring op. Daarbij betreft de opleiding externe deskundigen. Het panel waardeert dit zeer.

De opleiding levert studenten af die voldoen aan de beoogde eindkwalificaties. Het panel merkt op dat de competentie *onderzoekend vermogen* meer aandacht verdient dan thans het geval is.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

3 Eindoordeel over de opleiding

Oordelen op de standaarden

Het visitatiepanel komt tot de volgende oordelen op de standaarden:

Standaard	Oordeel
1 Beoogde eindkwalificaties	Voldoende
2 Onderwijsleeromgeving	Voldoende
3 Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	Voldoende

Overwegingen en conclusie

Weging van de oordelen op de drie standaarden op basis van de motivering bij de standaarden en volgens de beslisregels van NVAO:

- Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval 'onvoldoende' indien standaard 1 of 3 als 'onvoldoende' beoordeeld wordt. Een 'onvoldoende' bij standaard 1 kan niet leiden tot het toekennen van een herstelperiode door de NVAO.
- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'goed' zijn indien tenminste twee standaarden als goed worden beoordeeld, waaronder in elk geval in standaard 3.
- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'excellent' zijn indien tenminste twee standaarden als excellent worden beoordeeld, waaronder in elk geval in standaard 3.

Het visitatiepanel beoordeelt de kwaliteit van de bestaande hbo-bacheloropleiding Bedrijfseconomie van Stenden Hogeschool als **voldoende**.

4 Aanbevelingen

Standaard 1

Concretiseer de uitgangspunten *internationalisering* (speerpunt van Stenden Hogeschool, Grand Tour) en *onderzoekend vermogen*.

Aan te bevelen is om internationalisering meer te betrekken op het beroep waar de opleiding voor opleidt. Als een bedrijfseconoom als controller bij een MKB-bedrijf in de regio of bij een groot (internationaal) bedrijf aan het werk gaat, wat maakt hij dan mee als het gaat om 'internationalisering'? Als het bedrijf in het buitenland zaken doet, wat betekent dat dan voor zijn kennis en vaardigheden (talenkennis: spreken en schrijven en luisteren, procedures en wetgeving bij export van goederen, internationaal zaken doen en gevoelig zijn voor cultuurverschillen).

Maak ook concreet wat een MKB-bedrijf en wat een groot (internationaal) bedrijf van een bedrijfseconoom verwacht.

Het panel beveelt aan de visie op onderzoek specifiek voor het vakgebied BE verder te doordenken en van daaruit de inhoud van de onderzoeksleerlijn en onderzoeksvaardigheden die voor BE van belang zijn uit te werken. Het ontbreekt de opleiding aan een concrete onderzoeksagenda in relatie tot het vakgebied BE. Een onderzoeksagenda biedt de mogelijkheid om aansluiting te zoeken bij één of meerdere lectoraten en kan ook studenten ondersteunen bij de keuze voor het onderwerp van hun afstudeerscriptie/-werkstuk.

Standaard 2

De opleiding zou studenten meer kunnen prikkelen tot het leveren van een extra inhoudelijke verdieping. Bijvoorbeeld bij werkstukken en afstudeerwerk eisen dat er gebruik is gemaakt van relevante literatuur anders dan die door de opleiding is voorgeschreven.

Werk beleid over *internationalisering* en *onderzoek* verder uit.

Internationalisering

Gedacht kan worden aan het vastleggen van een (internationaal erkend) niveau voor beheersing van de talen Engels en Duits. Een hogere participatiegraad van studenten aan het buitenlandprogramma van Stenden.

Onderzoek

Ontwikkel heldere visie op (praktijk)onderzoek en bepaal welke onderwerpen uit het werkveld worden onderzocht (onderzoeksplan geeft de begrenzing aan binnen de BE opleiding).

In het curriculum worden onderwijs en onderzoek op een praktische wijze met elkaar vervlochten in de vakken, de opdrachten, de stage en het afstuderen. Opdrachten dragen zo veel mogelijk bij aan de uitvoering van het onderzoeksplan. Opdrachten worden daarop gescreend.

Continueer verdere scholing van docenten die studenten begeleiden bij het uitvoeren van onderzoek en.

Het management zal (blijvend) aandacht moeten besteden aan de werkdruk onder docenten. Er zullen, aldus het panel, af en toe keuzes gemaakt moeten worden in het takenpakket van docenten en in activiteitenplannen. Dat betekent ook dingen niet doen. Een (vernieuwings)agenda met enkele speerpunten per jaar kan uitkomst bieden om de werkdruk te spreiden.

Standaard 3

De onderzoekslijn behoeft nog de nodige versterking (doorontwikkeling). Daarin moet duidelijk worden welke eisen de school stelt aan de inhoud van de onderzoeksparagraaf zoals: de formulering en afbakening van de onderzoeksvraag, theoretische onderbouwing en de koppeling tussen aanbevelingen en de onderzoeksvraag en kritische reflectie op de resultaten.

Onderzoek is een nieuw element in de beoordeling. Het is belangrijk dat voorafgaand aan de afstudeerperiode in ruime mate aandacht wordt besteed aan de onderzoeksparagraaf in het eindwerkstuk. De ingestelde scriptiecommissie kan hier een actieve en sturende rol in gaan spelen naar de mening van het panel.

5 Bijlagen

Bijlage 1: Eindkwalificaties van de opleiding

De opleiding Bedrijfseconomie zit in een landelijk orgaan, geheten Landelijk OpleidingsOverleg BedrijfsEconomie (LOOBE), waarin gesproken over allerlei ontwikkelingen binnen de opleiding. Daaraan gekoppeld is uiteraard ook de vertaling van de eindtermen, de zogenaamde domeincompetenties die verwoord zijn in de domeincompetenties Economics¹¹ en de Body of Knowledge & Skills¹² in het curriculum van de opleidingen.

De opleiding Bedrijfseconomie heeft haar bestaande programma hierop gebaseerd en derhalve de volgende zes inhoudelijke domeincompetenties toegepast::

1. Ontwerpen, inrichten en onderhouden van (geautomatiseerde) informatiesystemen voor het besturen van organisaties.
2. Vormgeven, inrichten en toetsen van de administratieve organisatie.
3. Bepalen en beheersen van financieel-economische en fiscale risico's.
4. Bepalen en verstrekken van financieel-economische en fiscale informatie voor besluitvorming.
5. Verstrekken van informatie t.b.v. externe belanghebbenden.
6. Geven van adviezen en verlenen van diensten op financieel-economisch en fiscaal terrein aan belanghebbenden.

Daarnaast bedient de opleiding Bedrijfseconomie zich van de volgende twee procesgeoriënteerde competenties

7. Sociale en communicatieve competentie (interpersoonlijk, organisatie):
 - samenwerken in een beroepsomgeving en meedenken over doelen en inrichting van de organisatie,
 - communiceren intern op alle niveaus, effectief en in de gangbare bedrijfstaal, veelal in het Nederlands en/of Engels;
8. Zelfsturende competentie (intrapersoonlijk, beroepsbeoefenaar of professional):
 - sturen en reguleren van de eigen ontwikkeling ten aanzien van leren, resultaatgericht werken, initiatief nemen en zelfstandig optreden, flexibiliteit;
 - nadenken en reflecteren over en verantwoording nemen voor eigen handelen wat wijst op betrokkenheid en kritische zelfbeoordeling;
 - ontwikkelen van een beroepshouding met ruimte voor normatief-culturele aspecten, respect voor anderen, een beroepscode en ethische principes voor het professioneel handelen;
 - leveren van een bijdrage aan de verdere professionalisering van de branche, publicaties, bijdragen aan congressen, enzovoort.

¹¹ Domeincompetenties en Illustraties Economics (versie december 2005)

¹² Body of Knowledge & Skills, Sector HEQ, Domein Economics, 2008

Vanaf het najaar 2011 heeft het LOOBEE zich gebogen over de ontwikkeling van een nieuw landelijk opleidingsprofiel voor Bedrijfseconomie. Aanleiding hiervoor was het voorgenomen besluit om alle economische opleidingen vanaf september 2012 te verbinden met het domein Business Administration. Een en ander heeft geresulteerd in een landelijk opleidingsprofiel¹³ waarin de oude domeincompetenties uit Economics zijn vertaald in relevante werkgebieden voor een bedrijfseconoom. Dit heeft zich zo ontwikkeld omdat ervoor gekozen is het werkdomein van een bedrijfseconoom centraal te stellen in het opleidingsprofiel.

De opleiding Bedrijfseconomie onderscheidt, samengevat, de volgende werkgebieden en persoonsgerichte vaardigheden:

Werkgebieden van de bedrijfseconoom:

1. Inrichten en onderhouden van de planning & control-cyclus gericht op de beheersing van een organisatie;
2. Richten, inrichten en verrichten van (geautomatiseerde) informatiesystemen (financieel en niet-financieel) gericht op de sturing van de primaire processen;
3. Risicomanagement;
4. Opstellen van financieel economische informatie voor besluitvorming en verantwoording.

Van een afgestudeerde bedrijfseconoom mag worden verwacht dat hij op bovenstaande werkgebieden op basis van analyse kan komen tot een zodanig oordeel dat hij/zij een onderbouwd advies kan geven.

Persoonsgerichte vaardigheden van de bedrijfseconoom:

5. Sociale en communicatieve vaardigheden (Interpersoonlijk)
6. Zelfsturende vaardigheden, houding en gedrag (Intra persoonlijk).

Voor de opleiding Bedrijfseconomie is er in het kader van de invulling van de BBA standaard de volgende indeling gemaakt:

Hoofd kennisgebieden

- Bestuurlijke Informatieverzorging/Administratieve Organisatie (Internal Control)
- Bedrijfsadministratie (Accounting)
- Financiering (Finance)
- Externe Verslaggeving (Financial Accounting)
- Management Accounting/Management Control

Ondersteunende en verdiepende kennisgebieden:

- Algemene economie
- Marketing
- Management en Organisatie
- Recht (Fiscaal en Ondernemingsrecht)
- Compliance en Corporate Governance
- Onderzoeksmethodieken en Kwantitatieve methoden & technieken

¹³ Landelijk opleidingsprofiel BBA-Bedrijfseconomie, mei 2012

Bijlage 2: Overzicht opleidingsprogramma

Bedrijfseconomie Regulier

Cohort 2009

Propedeuse

Vak	Code	Naam	ECTS	Toetsing
Thema "Logistieke Bedrijfsprocessen"				
	EBA4A	Bedrijfsprocessen	2	S/O/M
	EBE01	Inleiding Bedrijfseconomie	1	S
	EBO01	Inleiding Bedrijfsorganisatie	1	S
	EBA4D	Inl. Logistiek	2	S
Thema "Innovate don't imitate"				
	EBC4A	Introductie nieuw product	2	S/O/M
	ECE02	Marketingmix	3	S
	EBC4C	Informatiekunde	1	S
	EBC4D	Customer Service	1	S
	EBE02	Kosten en kostprijs	1	S
Thema "De Vooruitgang"				
	EBB4A	Optimalisatie interne organisatie	2	S/O/M
	EBB4B	Voorraadwaardering	1	S
	EBB4C	Inleiding Statistiek	1	S
	EBB4D	Inleiding Administratieve Organisatie	1	S
Thema "Ik onderneem, dus ik besta"				
	EBD1A	Opstellen van een ondernemingsplan	4	S/O/M
	EBD1B	Financiering	1	S
	EBD1C	Inleiding Marketingplanning	1	S
Bedrijfsadministratie				
	EBD01	Inleiding Bedrijfsadministratie	1	S
	EBD12	Permanentie en fabrieksboekhouding	3	S
	EBK10	Boeken van documenten	3	O
Commerciële Economie				
	ECE01	Introductie marketingmanagement	2	S
Recht				
	ERE10	Inleiding Nederlands Recht	2	S
Algemene Economie				
	EEC01	Micro- en Macro-economie	3	S/O
Bedrijfseconomie				
	EBE03	Externe verslaggeving	1	S
Economisch rekenen				
	EER01	Inleiding Economisch Rekenen	2	S
	EER02	Logaritmen en Interpoleren	2	S
	EER03	Werken met excel	1	O
Taalbeheersing				
	ETA01	Spelling	1	S
Engels				
	EEN01	English 1	2	S
	EEN02	English 2	2	S
	EENM1	English, oral exam	1	M
Introductie				
	EINT1	Introductieweek	1	S
Persoonlijke ontwikkeling en leiderschap				
	EPOL1	Persoonlijke ontwikkeling en leiderschap 1	1	O

Algemene Vaardigheden				
	EAV1A	Loopbaanplanning	2	O
	EAV1B	Presenteren	1	M
	EAV1C	Rapporteren	1	O
	EAV1D	Vergaderen/feedback	1	M
	EAV1F	Methodisch werken	2	O
Totaal			60	

Hoofdfase

Vak	Code	Naam	ECTS	Toetsing
Thema "Internationaal zakendoen"				
	EBE3A	Exportmanagement	4	S/O/M
	EBE3B	Int.Handel	1	S
	EBE3C	Int.Financiering	1	S
	EBE3D	Int.Marketing	2	S
	EBE3F	Europees recht	1	S
Thema "Investeren en Organiseren"				
	EBF2A	Administratieve Organisatie	5	S/O/M
	EBF2B	Investeringsselectie	1	S
	EBF2C	Administratieve Organisatie	2	S
	EBF2D	Risicomangement	1	O
	EBF2E	Material management	1	S
Thema "Strategisch Handelen"				
	EBH2A	Strategisch Handelen	4	S/O/M
	EBH2B	Bedrijfsorganisatie	2	S
	EBH2C	Bedrijfseconomie	1	S
	EBH2D	Ondernemingsrecht	1	S
	EBH2E	Psychologisch handelen	1	S
Informatieverzorging				
	EERP01	Enterprise resource planning	5	S/O
Bedrijfseconomie				
	EKO01	Management Accounting 1	3	S
	EKO02	Management Accounting 2	3	S
	EFI01	Financiering	2	S
	EWA12	Winstbepalingsstelsels	2	S/O
Management & Organisatie				
	EMNP01	Management van NPO	2	S/O
Engels				
	EENB3	Engels	1	S/M
	EENB4	Engels	2	S/M
Duurzaam ondernemen				
	EDO01	Duurzaam ondernemen	1	
Informatiekunde				
	EIK10	Dataverwerking	1	S
Persoonlijk ontwikkeling en leiderschap				
	EPOL2	Persoonlijk ontwikkeling en leiderschap 2	1	O

Algemene Vaardigheden				
	EAV2A	Loopbaanplanning	2	O
	EAV2B	Gesprekstechnieken	2	M
	EAV2C	Communicatie	2	O/M
	EAV2D	Solliciteren	1	O/M
	EAV2E	Opzet en Methoden van Onderzoek	1	O
	EAV2F	Adviesvaardigheden	1	O/M
Praktijk				
	ESTA1	Stage	30	O
	EAFS1	Afstudeeropdracht	30	O/M

Minor 1				
	EMN01	Minor 1	30	S/O/M
Minor 2				
	EMN02	Minor 2	30	S/O/M
Totaal			180	

Bedrijfseconomie Regulier

Cohort 2010

Propedeuse

Periode	Vak	Code	Naam	EC	Toetsing
1.1	De organisatie				
	1	DECBEBA	D.Bedrijfseconomie en Bedrijfsadministratie	3	S/O/M
	2	DECMAR1	D.Marketing 1	3	S/O/M
	3	DECMAN1	D.Management 1	3	S/O/M
	4	OLEIL	O.Inleiding Logistiek	3	S/O/M
	5	OBEBP1	I.De organisatie (Bedrijfsprocessen)	3	S/O/M
1.2	De omgeving				
	1	GSC01	G.Schriftelijke communicatie 1	3	S/O/M
	2	DECMAR2	D.Marketing 2	3	S/O/M
	3	DECBE2	D.Bedrijfseconomie 2	3	S/O/M
	4	DECAE	D.Algemene Economie	3	S/O/M
	5	OBEIN	I.Innovate	3	S/O/M
1.3	De bedrijfsvoering				
	1	GMOCO1	G.Mondelings communicatie 1	3	S/O/M
	2	GOZ1	G.Onderzoek 1	3	S/O/M
	3	OBEO1	O.Administratieve Organisatie 1	3	S/O/M
	4	OBEPM	O.Project- en Informatiemanagement	3	S/O/M
	5	OBEBP2	I.De vooruitgang	3	S/O/M
1.4	De onderneming				
	1	GSLB1	G.SLE/ZM 1	3	S/O/M
	2	DECRE	D.Recht 1	3	S/O/M
	3	DECBE3	D.Bedrijfseconomie 3	3	S/O/M
	4	OBEB1	O.Bedrijfsadministratie 1	3	S/O/M
	5	OECOP	I.Ondernemingsplan	3	S/O/M
Totaal				60	

Bijlage 3: Deskundigheden leden visitatiepanel en secretaris

Nadere informatie over de achtergronden van de leden van het beoordelingspanel en secretaris:

De heer drs. D.W. Richters MBA, voorzitter

De heer Richters heeft vanuit diverse functies en uiteenlopende werksituaties ruime kennis van en ervaring met bedrijfseconomische en managementvraagstukken opgedaan. Als zelfstandig consultant heeft hij ervaring op het gebied van bedrijfseconomische en managementvraagstukken, kwaliteitsmanagement in het bijzonder. Ook is hij door zijn docentschap goed bekend met het hoger beroeps onderwijs. Sinds 2004 is de heer Richters als docent Organizational Behavior & Marketing verbonden aan de Rotterdam Business School (onderdeel van Hogeschool Rotterdam). Rotterdam Business School (RBS) heeft een internationaal karakter vanwege het feit dat de studentenpopulatie uit 45 verschillende nationaliteiten bestaat en het curriculum Engelstalig is. Daarnaast heeft RBS internationaal aansluiting bij diverse partnerscholen (Demi) verspreid over Europa, Noord Amerika en Azië. Met deze Demi partners vindt uitwisseling plaats en kunnen wederzijdse studenten een gedeelte van hun studie bij de RBS volgen en/of afronden en vice versa. Naast het verzorgen van diverse colleges bij RBS is de heer Richters regelmatig tweede beoordelaar bij scripties van buitenlandse studenten die een double degree willen behalen. Daarnaast is de heer Richters regelmatig gastdocent in China, Canada, United Kingdom en Duitsland. De heer Richters heeft deelgenomen aan de NQA-auditortraining hoger onderwijs en heeft vanuit ervaring als panellid/voorzitter van meer dan 10 visitaties kennis van de accreditatiesystematiek. Hij heeft vanuit opleiding en werkervaring internationale kennis van het domein en is daarnaast gediplomeerd Lead-Auditor ISO-9002.

Opleiding:

2009	Didactische bevoegdheid behaald aan de VU (Vrije Universiteit) Amsterdam.
2004 – heden	Erasmus Universiteit Rotterdam, faculteit Bedrijfskunde; promotietraject. Het promotieonderzoek richt zich op Kwaliteitsmanagement in relatie tot Strategie.
2004	MBA Gediplomeerd Lead-Auditor ISO 9002, Lead Auditor INK
1989	Doctoraal Bedrijfskunde, deels op Michigan Business School, Detroit, USA
1982	HEAO
1978	VWO

Werkervaring:

2007 – heden	Universiteit van Lubljana, gastdocent
2005 – heden	Geely Beijing University, gastdocent (3 x per jaar)
2004 – heden	Docent Organizational Behavior & Marketing en docent Research, Rotterdam Business School
2000 – heden	Docent Bedrijfseconomie Hogeschool Rotterdam, docent Marketing, Finance & Accounting
2000 – heden	Q-minds B.V., adviesbureau op het gebied van economische vraagstukken en kwaliteitsmanagement, freelance consultant
1997 – 2000	KLM, Coachen en begeleiden van trainees
1993 – 1997	KLM, Trainingen verzorgen ten behoeve van grond en vliegend personeel
1989 – 1993	KLM, Logistiek & Planning (vloot en menskrachtplanning)

De heer drs. H. Ploeger, domeindeskundig

De heer Ploeger is ingezet vanwege zijn onderwijsdeskundigheid op het gebied van Informatica, Bedrijfseconomie en Accountancy. De heer Ploeger is senior onderwijs adviseur en docent economische opleidingen (Bedrijfseconomie en Accountancy) aan Hogeschool Windesheim en docent informatica aan Vrije Universiteit Amsterdam. Daarnaast heeft hij bijdragen geleverd aan internationale congressen in onder andere Canada, Engeland en Spanje. Voor deze visitatie heeft de heer Ploeger onze handleiding voor panelleden ontvangen en in een voorbereidende vergadering is hij aanvullend geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

Opleiding:

- 1997 Doctoraalexamen Pedagogiek en Onderwijskunde in het traject Wijsgerig Historische Pedagogiek (WHP) aan de Universiteit van Utrecht
- 1994 Eerste graads bevoegdheid Pedagogiek en Onderwijskunde
- 1981 Hbo-diploma Pedagogische Academie

Werkervaring:

- 1999 - heden - Senior onderwijs adviseur en docent Economische opleidingen (Bedrijfseconomie en Accountancy) - Hogeschool Windesheim
 - Docent Informatica, faculteit Bedrijfswetenschappen - VU Amsterdam
- 1995 - heden Docent - Markus Verbeek (particuliere Hogeschool)
- 1988 - 1999 Docent Informatica - MEAO 'De Factor' later 'Landstede' in Zwolle
- 1981 - 1987 Onderwijzer lager onderwijs - Ds. J.L. Piersonschool in Hengelo

Publicatie:

'Do's and don'ts of the use of simulations in higher education' - World Conference on E-Learning in Corporate, Government, Healthcare, & Higher Education 2009 - (Volume 6)

De heer drs. H. van der Wal, domeindeskundig

De heer Van der Wal is ingezet vanwege zijn werkveld- en onderwijsdeskundigheid op het gebied van (commerciële) economie en financial services management en vanwege zijn inzicht in de internationale ontwikkelingen in dit werkveld. De heer Van der Wal is mede-eigenaar en adviseur bij IJsselviët Organisatieadviseurs. Daarnaast is hij docent cost management en afstudeerbegeleider aan de Executive Master of Finance and Control aan de Universiteit van Amsterdam en docent voor NIVÉ Opleidingen, Intermediair Trainingen en Kluwer. Voor deze visitatie heeft de heer Van der Wal onze handleiding voor panelleden ontvangen en in een voorbereidende vergadering is hij aanvullend geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

Opleiding:

- 1990 – 1992 Post-doctorale opleiding CICO (Groeps- en organisatie dynamiek) - Universiteit van Diepenbeek (B) en Leuven (B)
- 1978 – 1984 Algemene economie (monetaire macro economie), cum laude afgestudeerd - Rijksuniversiteit Groningen
- 1972 – 1978 Atheneum B - Drachtster Lyceum te Drachten

Werkervaring:

- 2008 – heden Adviseur en mede-eigenaar - IJsselvliet Organisatieadviseurs
2011 – heden Docent Management Accounting Executive Master of Finance and Control (EMFC)–
Amsterdam Business School (ABS) - Universiteit van Amsterdam
2007 – 2011 Lector instituut Financieel Economisch Management (FEM) in het middenbedrijf
Kenniscentrum Ondernemerschap – Hanzehogeschool Groningen
2003 – 2008 Senior manager advisory - KPMG Accountants / Management Consultants
2001 – 2003 Verantwoordelijk voor integratie financiële functie - LG.Philips Displays International
(50/50 joint venture van Philips (NL) en LG Electronics (Korea), gevestigd te Hong
Kong (SAR)
1993 – 2001 Adviseur financieel management en bedrijfsvoering - KPMG Accountants
1985 – 1993 Philips Gloeilampenfabrieken N.V.

Overig:

- Verzorgen van in-house opleidingsprogramma interim finance professionals (CFO's en controllers) in Marrakech (2011) en in Lissabon (2012)
- Verzorgen van tweedaagse opleiding De Nieuwe Controller, in samenwerking met NIVÉ Opleidingen
- Lid van Vereniging voor Financieel-Economisch Management (FINEM)

Publicaties:

- 2012 Hoe krijg ik meer focus in de mijn strategie, lezing in het kader van Kennispoort
Zwolle, september
2012 Beroepsopvatting in de praktijk. Controller moet eigen rol en positie herdefiniëren. De
Graaf, van der Wal, Finance & Control, april (artikel)
2010 Kwaliteit financiële administratie naar hoger niveau. Gadellaa, van der Wal, Tijdschrift
Administratie, nummer 5, mei (artikel)
2009 Financiële Functie Volwassenheidsmatrix. De financiële functie de maat genomen.
Roeters, van der Wal, in Excellent Presteren, Visie op betere bedrijfsvoering, Algera
(redactie), KPMG, Amstelveen

Mevrouw S.F. Tiebot

Mevrouw Tiebot is ingezet als studentlid. Zij volgt de hbo-bacheloropleiding Bedrijfseconomie aan Saxion Hogescholen, waar zij studentenblok evaluaties heeft bijgewoond. Mevrouw Tiebot is onderwijsassistent bij Saxion Hogescholen en werkt bij Carinova WMO Diensten na haar stage parttime op de financiële- en salarisadministratie. Mevrouw Tiebot is representatief voor de primaire doelgroep van de opleiding en beschikt over studentgebonden deskundigheden met betrekking tot de studielast, de onderwijsaanpak, de voorzieningen en de kwaliteitszorg bij opleidingen in het domein. Voor deze visitatie is mevrouw Tiebot aanvullend individueel geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

Opleiding:

- 2010 - heden Bedrijfseconomie - Saxion Hogescholen

Werkervaring:

- 2012 - heden Medewerker financiële- en salarisadministratie - Carinova WMO Diensten
2007 - heden Vulploegleidster - Rob Supermarkten

De heer drs. ing. A.G.M. Horrevorts, NQA-auditor

De heer Horrevorts is ingezet als auditor NQA. Hij bezit auditorkwaliteiten vanwege jarenlange visitatie-ervaring in uiteenlopende beroepenvelden in het (hoger) onderwijs en hij is getraind als auditor hoger onderwijs door het volgen van cursussen bij INK en Lloyd's Register. In 2000 volgde hij de postgraduate course 'Institutional Management and Change in Higher Education' aan het Centre for Higher Education Policy Studies (CHEPS), Universiteit Twente en Open University, Engeland. De heer Horrevorts heeft in het najaar van 2010 deelgenomen aan de training van de NVAO en is gecertificeerd secretaris.

Opleiding en training:

2004	Training INK-auditor
2000	Certificaat Post graduate course 'Institutional Management and Change in Higher Education' van het Centre for Higher Education Policy Studies (CHEPS), Universiteit Twente en de Open University, Engeland.
1977 – 1983	Sociale Geografie, Vrije Universiteit te Amsterdam
1969 – 1973	Metaalkunde, HTS te Utrecht
1963 – 1968	HBS-B, Pius X College, Almelo

Werkervaring:

2004 – heden	Senior auditor NQA.
2000 – 2003	HBO-raad, afdeling Kwaliteitszorg. Secretaris van diverse visitatiecommissies: CMV, SJD, Technische Natuurkunde, Voortgezette opleiding Theater, Tuinbouw en Akkerbouw en de visitatiecommissie Landelijke Publieke Omroep.
1993 – 2000	Programmamedewerker hoger (beroeps)onderwijs en ontwikkelingssamenwerking, Nuffic. Beheren van onderwijsprojecten aan universiteiten in de Filippijnen, India en Bangladesh.
1985 – 1992	Projectleider 'ontwikkelingseducatie' in een project van de stichting Tool, HBO-raad en Nuffic. Ontwikkelen van educatief materiaal in samenwerking met HTS-en. Thema: Techniek en samenleving / internationalisering / ontwikkelingssamenwerking.
1974 – 1977	Ontwikkelingswerker / leraar in het technisch beroepsonderwijs op de Filippijnen.

Bijlage 4: Bezoekprogramma

Dag 1: Woensdag 15 mei 2013

11.00 – 11.30	Ontvangst	Lokaal 1.050
11.30 – 11.45	Uitleg materiaal	Lokaal 1.050
11.45 – 16.30	Materiaalbestudering	Lokaal 1.050
12.30 – 13.30	Lunch	Lokaal 1.050
16.30 – 17.00	Spreekuur en rondleiding	Lokaal 1.050 /
17.15 – 18.15	Gesprek alumni en 4de jaars studenten en presentatie AkaDeCe	Lokaal 1.050
18.30 – 19.15	Gesprek Bedrijfs- en Stendenbegeleiders	Lokaal 1.050

Dag 2: Donderdag 16 mei 2013

08.40 – 09.25	Presentatie studenten	Lokaal 1.050
09.45 – 10.30	Gesprek Studenten jaar 1, 2 en 3	Lokaal 1.050
10.45 – 11.30	Gesprek Docenten	Lokaal 1.050
11.45 – 12.30	Gesprek Opleidingsmanagement	Lokaal 1.050
12.30 – 13.30	Lunch en overleg	Lokaal 1.050
13.30 – 14.15	Gesprek Commissies	Lokaal 1.050
14.15 – 15.00	Aanvullende gesprekken	Lokaal 1.050
15.15 – 16.15	Beoordelingsoverleg	Lokaal 1.050
16.15 – 17.00	Terugkoppeling aan opleidingsmanagement	Lokaal 1.050
17.00 – 17.15	Terugkoppeling aan alle gespreksgroepen	Lokaal 1.040

Overzicht deelnemers visitatie Stenden BE 15/16 mei 2013

MT

Naam	Functie
Mevrouw A.B. Mannen, MA	Head of School of Business (SB)
Drs. C.W. Elbers	Academic Dean School of Business (SB)
De heer E. Zirkzee, MA	Teamleider Bedrijfseconomie en Logistiek en Economie

Studenten jaar 1, 2 en 3

Naam	Vooropleiding	Studiejaar	Voltijd / deeltijd
Mevrouw S. Arslan	Adm. Bedrijfsadministrateur (93212)	2012/BE/1 ^e j	Voltijd
De heer J. de Boer	Colloquium Doctum	2011/BE/2 ^e j	Voltijd
De heer D. Wagenmakers	Administrateur assistant-accountant (93211)	2011/BE/2 ^e j	Voltijd
De heer R. Bruining	HAVO nieuw E+M	2011 BE-f/2 ^e j	Voltijd
De heer N. Jeuring	HAVO nieuw E+M	2010/BE/3 ^e j	Voltijd
De heer M. van Zon	Ondernemer/manager detailhandel (10850)	2010/BE/3 ^e j	Voltijd

Docenten

Naam	Studie-onderdelen / jaren	Specifieke taken
De heer E. Verboeket, MA	Lecturer A&C	A&C coördinator AO / BIV, Bedrijfsorganisatie, Bedrijfsadministratie, Financial Accounting
De heer J.J. Zoer, MA	Lecturer Communicatie en FSM	Tutor Assurantiën, advisering, coaching, communicatie
Drs. C.A.M. Klerks- Noulard	Senior lecturer Bedrijfseconomie	Bedrijfsadministratie, Bedrijfscalculatie, Management Accounting
Mevrouw H.M. Koerts, MA	Associate Lecturer Communicatie	Studieloopbaancoaching, Communicatie, Methoden en Technieken van onderzoek
De heer M. Pillen, MA	Senior Lecturer Operationeel Manager School of Business	Progress coordinator, management en change
Drs. W. de Munnink	Manager Control	A&C

Leden van commissies

Naam	Commissie
Drs. W. Dijkstra (Senior lecturer)	Examencommissie (kamer Emmen)
Mevrouw H.M. Koerts, MA (Associate Lecturer)	Examencommissie (kamer Emmen)
Drs. C.A.M. Klerks- Noulard Klerks (Senior lecturer)	Curriculumcommissie
De heer A.J. Schokker, MA (Senior lecturer)	Opleidingscommissie Scriptiecommissie
Drs. R. Grit (Senior lecturer)	Toetscommissie

Afgestudeerden en vierdejaars/afstuderenden

Naam	Datum afstuderen
De heer R. Buter	Januari 2013
De heer P. Eikens	Juni 2013
Mevrouw L. Boers*	Juni 2013
De heer W. Pilage	Juni 2013
De heer B. de Hart	30 juni 2011
De heer P. Haandrikman*	23 juni 2011
De heer N. Veltman	31 augustus 2011
De heer J. Haan	30 augustus 2012
Mevrouw M. Heijblom*	2 juli 2012

* Uiteindelijk bij visitatie niet op komen dagen

Externe begeleiders en interne begeleiders Stenden

Naam	Instelling / Functie
De heer A.J. Schokker, MA	Docentbegeleider Bas de Hart
De heer J.J. Zoer, MA	Docentbegeleider Peter Haandrikman en Marloes Heijblom
De heer E. Verboeket, MA	Docentbegeleider Niels Veltman en Jaap Haan
De heer J. Vrieling	Afstudeerbegeleider Sjanina Geerts, Hoofd Advies & Verkoop Vrieling Adviesgroep
De heer D. Hauptmeyer	Afstudeerbegeleider Bas de Hart en controller Fonville
De heer R. Kwant	Afstudeerbegeleider Niels Veltman, projectleider Gemeente Emmen
De heer A. Maes	Afstudeerbegeleider Mirande Hoving, controller Bakkergroep

Research

Naam	Instelling / Functie
Dr. Alexander Grit	Research/Associate Lector
Dr. P van Elswijk	Lectoraat "De economie op Mensenmaat"

(Beschikbaar voor eventueel aanvullend gesprek op donderdag 16 mei van 14.15 uur tot 15.00 uur)

Overig

Naam	Instelling / Functie
Mr. Henk-Jan Greven	Voorzitter examencommissie School of Business

Bijlage 5: Bestudeerde documenten

Standard 1 Beoogde eindkwalificaties										
Categorie	Mapaanduiding	Onderwerp	Naam Document	Digitaal	Hardcopy	Status	Jaar	Versie	Level	
Domeinspecifiek referentiekader en eindkwalificaties van de opleiding	Map 1	Bachelo (domein) profiel & Boks	Domeincompetenties en Illustraties Economics (cohort 2009-2012)	✓	✓	Definitief	2005	december	Nationaal	
			BOKS Economics	✓	✓	Definitief	2008	hml	Nationaal	
			Dublin Descriptors in Accrediteriekader bestaande opleidingen hoger onderwijs	✓	✓	Definitief	2003		Europees	
			Dublin Descriptors in de opleiding Bedrijfsconomie	✓	✓	Definitief			Europees	
			Landelijk opleidingsprofiel	✓	✓	Definitief			Nationaal	
Doelstellingen	Map 1	Landelijk opleidingsprofiel	Profilen Paper 2009 (cohort 2011 -2012)	✓	✓	Definitief			Nationaal	
			Profilen Paper 2009 (cohort 2011)	✓	✓	Definitief			Nationaal	
			Beroeps- en Opleidingsprofiel 1998 (cohort 2007 t/m 2009)	✓	✓	Definitief			Nationaal	
			LOOBE Notulen 2009, 2010, 2011, 2012, 2013	✓	✓	Definitief			Nationaal	
				✓	✓	Definitief			Nationaal	
Standard 2 Onderwijsinrichtingen										
Categorie	Mapaanduiding	Onderwerp	Naam Document	Digitaal	Hardcopy	Status	Jaar	Versie	Level	
Onderwijs- en examenrooster(s)	Map 2	Studentenstatuut (deel1)	Studentenstatuut 2012-2013 WED + ENG	✓	✓	Definitief	2012		Stenden	
			Studentenstatuut 2011-2012 WED + ENG	✓	✓	Definitief	2011		Stenden	
			Studentenstatuut 2010-2011 WED	✓	✓	Definitief	2010		Stenden	
			Studentenstatuut 2009-2010 WED	✓	✓	Definitief	2009		Stenden	
	Map 3	OER (deel 2)	De benaming Onderwijs en Examenreglement (DER) te de nieuwe benaming sinds 2012-2013 van de 'studiecode'	Onderwijs en Examen reglement NED (2012-2013)	✓	✓	Definitief	2012		Opleidingspecifiek
				Bijlage A Competenties van de opleiding	✓	✓	Definitief			Opleidingspecifiek
				Bijlage B Nadere uitwerking van de onderwijsseenheden van het curriculum voor de vropedagogische fase	✓	✓	Definitief			Opleidingspecifiek
				Bijlage C Nadere uitwerking van de onderwijsseenheden van het curriculum voor de postpropedaeutische fase	✓	✓	Definitief			Opleidingspecifiek
				Studiegids	✓	✓	Definitief	2011		Opleidingspecifiek
				Studiegids BE 2010-2011	✓	✓	Definitief	2010		Opleidingspecifiek
Schematisch programma overzicht Inhoudsbeschrijving van de programmaonderdelen, met vermelding van eindkwalificaties, leerdoelen, werkvormen, wijze van toetsing, literatuur, docent en studenten	Map 3	Curriculum	Curriculum overzicht BE cohort 2012-2013	✓	✓	Definitief	2012		Opleidingspecifiek	
			Curriculum overzicht BE cohort 2011-2012	✓	✓	Definitief	2011		Opleidingspecifiek	
			Curriculum overzicht BE cohort 2010-2011	✓	✓	Definitief	2010		Opleidingspecifiek	
			Curriculumanalyse oude programma BOKS BE 2009	✓	✓	Definitief	2009		Nationaal	
			Curriculum ontwikkelings School of Business	✓	✓	Definitief	2011		School of Business	
	Map 3	Literatuurlijst		Boekenlijst BE 2011-2012 en 2012-2013	✓	✓	Definitief			Opleidingspecifiek
				Boekenlijst BE 2009-2010 en 2010-2011	✓	✓	Definitief			Opleidingspecifiek
	Map 3	Course document		Course document Bedrijfsconomie	✓	✓	Definitief			Opleidingspecifiek
				Course document ECO Examen Bedrijfsconomie	✓	✓	Definitief	2013	a	Opleidingspecifiek
	Map 4	Afstudeerijds		Afstudeerhandeling School of Business en School of Commerce 2012-2013	✓	✓	Definitief	2010	1.1	Opleidingspecifiek
Afstudeerhandeling Management en Economie 2010-2011 (ook geldend voor 2011-2012)				✓	✓	Definitief	2012	hml	School of Business	
Afstudeerhandeling HEAO 2009-2010				✓	✓	Definitief	2010	jun	MET	
Gehathoudingsverklaring aangaande afstudeerscripties				✓	✓	Definitief	2009	april	HEAO	
Procedure afdeling stageperiode				✓	✓	Definitief			Opleidingspecifiek	
Map 4	Stageijds		Stagecontract algemeen ENG+WED	✓	✓	Definitief			MET	
			stagehandeling 2012-2013 A- deel	✓	✓	Definitief	2012	22	School of Business loc Emmen	
			stagehandeling 2011-2012 A- deel	✓	✓	Definitief	2011	20	School of Business loc Emmen	
			stagehandeling 2010-2011 A- deel	✓	✓	Definitief	2010	19	School of Business loc Emmen	
			stagehandeling 2012-2013 B- deel	✓	✓	Definitief	2012	19	School of Business loc Emmen	
			stagehandeling 2011-2012 B- deel	✓	✓	Definitief	2009	18	School of Business loc Emmen	
			stagehandeling 2008-2009 B- deel	✓	✓	Definitief	2009	17	School of Business loc Emmen	
			Evaluatie Kies op Naaf	✓	✓	Definitief	2012		Stenden	
			Maatwerk en Kwaliteit	✓	✓	Definitief	2012	1.0	Stenden	
			Maatwerk met minoren	✓	✓	Definitief	2011	1.0	Stenden	
Online via Blackboard		Blauwdrukken	Minors maken meer mogelijk Management en Economie	✓	✓	Definitief	2008	1	MET	
			Blauwdrukken zijn de bouwtekeningen geweest voor het te ontwikkelen bouwsteenboeken en de blauwdrukken zijn beschikbaar per course op Blackboard	✓	✓	Definitief				
Handboeken en studiemateriaal	Archiefdozen	Moduliboeken BE	M1 t/m M10 studiejaar 2012-2013	✓	✓	Definitief			Opleidingspecifiek	
			M1 t/m M10 studiejaar 2011-2012	✓	✓	Definitief			Opleidingspecifiek	
			Revisieparen	✓	✓	Definitief			Opleidingspecifiek	
			Moduilevaluaties	✓	✓	Definitief			Opleidingspecifiek	
			Selectie feitelijk aanspreekte toetsen en beoordelingen	✓	✓	Definitief			Opleidingspecifiek	
			Toetsen en antwoordmodellen	✓	✓	Definitief			Opleidingspecifiek	
			Overig onderwijsmateriaal	✓	✓	Definitief			Opleidingspecifiek	

Onderwijsbeleidplan opleidingssoorten								
Programma	Map 5	Onderwijsbeleidplan	Samenvatting onderwijsbeleidplan	3	3	Definitief	2011	Stenden
Programma	AKaDeCe map	Beleidsplan leerbedrijf	Algemeen Administratieve Organisatie handboek voor onderwijsleerbedrijven 'AKaDeCe conceptie' - Stichting praktikkieren	3	3	Definitief		Opleidings specifiek
Onderzoek	Map 5	Jaarplan lectoraten + versien	KSI Jaarplan 2013 (mei 2013)	3	3	Definitief	2013	mei
Programma	Map 5	Beleidsplan onderzoek / onderzoeksleerlijn	Jaarverslag 2011 Lectoraat: Economie op Mensenmaat	3	3	Definitief	2011	School of Business
Programma	Map 5	Beleidsplan onderzoek / onderzoeksleerlijn	Aanvraag verlening bijzonder lectoraat Economie op Mensenmaat + besluit CvB december 2012	3	3	Definitief	2012	december
Programma	Map 5	Beleidsplan onderzoek / onderzoeksleerlijn	KSI; De medewerker van de 21 ^{ste} eeuw in Noord Nederland	3	3	Definitief	2012	School of Business
Programma	Map 5	Beleidsplan onderzoek / onderzoeksleerlijn	Terugblik en Voortzetting Kenniscentrum Sociale Innovatie Inhoudelijk eindverslag 22 december 2008 - 31 december 2011	3	3	Definitief		School of Business
Programma	Map 5	Beleidsplan onderzoek / onderzoeksleerlijn	Zelfevaluatie rapport Kwaliteitszorg Onderzoek	3	3	Definitief	2012	7
Programma	Map 5	Beleidsplan onderzoek / onderzoeksleerlijn	Wereldwijd: Onderwijs en onderzoek, de koers van Stenden 2012-2016	3	3	Definitief	2013	juni
Programma	Map 5	Beleidsplan onderzoek / onderzoeksleerlijn	New University, tocht naar de toekomst 2008-2012	3	3	Definitief		Stenden
Programma	Map 5	Resultaten onderzoeksleerlijn binnen opleiding (aantoon inbedding van onderzoeksleerlijn)	Onderzoekslijnen binnen de SB	3	3	Definitief	2012	D.B
Programma	Map 5	Resultaten onderzoeksleerlijn binnen opleiding (aantoon inbedding van onderzoeksleerlijn)	Verslag experimenteel 4 april 2012	3	3	Definitief	2013	april
Programma	Map 5	Resultaten onderzoeksleerlijn binnen opleiding (aantoon inbedding van onderzoeksleerlijn)	KSI #1 Voorjaar update 2013	3	3	Definitief	2013	
Programma	Map 5	Resultaten onderzoeksleerlijn binnen opleiding (aantoon inbedding van onderzoeksleerlijn)	KSI Magazine oktober 2012	3	3	Definitief	2012	
Programma	Map 5	Resultaten onderzoeksleerlijn binnen opleiding (aantoon inbedding van onderzoeksleerlijn)	KSI Nieuwskrief 2012	3	3	Definitief	2012	
Programma	Map 5	Resultaten onderzoeksleerlijn binnen opleiding (aantoon inbedding van onderzoeksleerlijn)	KSI #2 Winter update 2012	3	3	Definitief	2012	
Programma	Map 5	Resultaten onderzoeksleerlijn binnen opleiding (aantoon inbedding van onderzoeksleerlijn)	KSI #1 Zomer update 2012	3	3	Definitief	2012	
Programma	Map 5	Resultaten onderzoeksleerlijn binnen opleiding (aantoon inbedding van onderzoeksleerlijn)	KSI #5 Winter update 2011	3	3	Definitief	2011	
Programma	Map 5	Resultaten onderzoeksleerlijn binnen opleiding (aantoon inbedding van onderzoeksleerlijn)	KSI #4 NaSar update 2011	3	3	Definitief	2011	
Programma	Map 5	Resultaten onderzoeksleerlijn binnen opleiding (aantoon inbedding van onderzoeksleerlijn)	KSI #3 Zomer update 2011	3	3	Definitief	2011	
Programma	Map 5	Resultaten onderzoeksleerlijn binnen opleiding (aantoon inbedding van onderzoeksleerlijn)	KSI #2 Voorjaar update 2011	3	3	Definitief	2011	
Programma	Map 5	Resultaten onderzoeksleerlijn binnen opleiding (aantoon inbedding van onderzoeksleerlijn)	KSI #1 Een update 2011	3	3	Definitief	2011	
Kwaliteitszorg								
Programma	Map 6	1. In-, door- en uitstroomgegevens van - zo mogelijk - de laatste 6 cohorten	Totaal Instroom	3	3	Definitief	2012	Januari
Programma	Map 6	1. In-, door- en uitstroomgegevens van - zo mogelijk - de laatste 6 cohorten	Totaal uitstroom	3	3	Definitief	2012	Januari
Programma	Map 6	1. In-, door- en uitstroomgegevens van - zo mogelijk - de laatste 6 cohorten	Totaal Instroom BE	3	3	Definitief	2012	Januari
Programma	Map 6	1. In-, door- en uitstroomgegevens van - zo mogelijk - de laatste 6 cohorten	Totaal uitstroom BE	3	3	Definitief	2012	Januari
Programma	Map 6	2. gerelateerde docent-student ratio per jaar	2te KR	3	3	Definitief	2012	
Programma	Map 6	3. gemiddeld aantal contacturen per fase van de studie (een fase kan bijvoorbeeld aangegeven worden in reguliere studietoelen, de stage en de afstudeerperiode)	Docent-student contacturen overzicht per modul	3	3	Definitief	2012	
Een samenvattend overzicht van de documenten met informatie over: Naam, functie, omvang en aardstelling, Opleidingsachtergrond en graad, Vakspecifieke kennis, Onderwijskundige en didactische kwalificaties, Kennis van ervaring in en relatie met de beroepspraktijk.								
Personeel	Map 7	CV medewerkers	HRM gegevens BE	3	3	Definitief	2013	maart
Personeel	Map 7	Documentatie over docenttevredenheid: MTO en verbeterplannen opleiding	MTO 2012	3	3	Definitief	2012	juni
Personeel	Map 7	Personeelsbeleid opleidings specifiek	HRM plan 2012	3	3	Definitief	2012	december
Personeel	Map 7	Overzicht publicaties en presentaties door docenten met verslagen	Nieuwsbrieven SB + 2te HRM gegevens BE	3	3	Definitief		
Personeel	Map 7	Overzicht gastdocenten	Overzicht gastdocenten BE cohort 2010, 2011, 2012	3	3	Definitief	2013	
Opleidings specifiek beleidplan / onderzoek / analyse gericht op voorstellen waaruit blijkt dat de ruimtelijke en materiële infrastructuur passend is bij de opleiding								
Notitie / beleid waaruit blijkt dat studiebegeleiding integraal onderdeel is van het programma, gericht op begeleiding van student door docent, werkruimte en decanaat.								
Voorzieningen	Map 8	SLB (Studieoobanbegeleiding)	Viele document SLB	3	3	Definitief	2013	april
Beleid op opleidingsniveau gericht op Handicap en Studie								
Voorzieningen	Map 8	Beleidsplan handicap en studie	Beleidsplan Handicap en studie 2007-2010 = bijlagen	3	3	Definitief	2007	
Voorzieningen	Map 8	Beleidsplan handicap en studie	Contract Studeren met een functiebeperking ENG + NED	3	3	Definitief		Stenden
Voorzieningen	Map 8	Beleidsplan handicap en studie	Contract studie/overname ENG + NED	3	3	Definitief	2012	Stenden
Voorzieningen	Map 8	Beleidsplan handicap en studie	Gebruikstoets studeren met een handicap 2010	3	3	Definitief	2010	Nationaal
Voorzieningen	Map 8	Beleidsplan handicap en studie	Beleidsplan met informatie	3	3	Definitief		Stenden
Voorzieningen	Map 8	Beleidsplan handicap en studie	Gradatie of drop out	3	3	Definitief		Stenden
Voorzieningen	Map 8	Beleidsplan handicap en studie	Stenden stage stimulans NED + ENG	3	3	Definitief		Stenden
Voorzieningen	Map 8	Beleidsplan handicap en studie	Studentenbrochure handicap & studie	3	3	Definitief		Stenden
Voorzieningen	Map 8	Beleidsplan handicap en studie	Uitnodiging student	3	3	Definitief		Stenden
Voorzieningen	Map 8	Beleidsplan bibliotheek	Beleidsplan Library & Knowledge Centre 2009-2012	3	3	Concept	2008	mei
Voorzieningen	Map 8	Beleidsplan bibliotheek	Guide to Stenden	3	3	Definitief		Stenden
Voorzieningen	Map 8	Beleidsplan bibliotheek	Academic Jaar kalender 2012-2013	3	3	Definitief		Stenden
Voorzieningen	Map 8	Beleidsplan bibliotheek	Academic Jaar kalender 2011-2012	3	3	Definitief		Stenden
Voorzieningen	Map 8	Beleidsplan bibliotheek	Academic Jaar kalender 2010-2011	3	3	Definitief		Stenden
Kwaliteitszorg	Map 9	Annual Quality Report	Kwaliteit: Het kompas van de School of Business (de kleine kwestie 2012)	3	3	Definitief		School of Business
Kwaliteitszorg	Map 9	Annual Quality Report	AQR 2010-2011 SB	3	3	Definitief	2011	november
Kwaliteitszorg	Map 9	Annual Quality Report	AQR 2010-2011 BE	3	3	Definitief		School of Business
Kwaliteitszorg	Map 9	Annual Quality Report	QA Reflection AQR 2009	3	3	Definitief	2009	Januari
Kwaliteitszorg	Map 9	Annual Quality Report	Management en Organisatie	3	3	Definitief	2012	School of Business
Kwaliteitszorg	Map 9	Annual Quality Report	Educational Quality Plan 2, 2009-2012	3	3	Definitief	2010	juni

Overzicht van evaluatie instrumenten + uitkomsten, analyses en verbeteractiviteiten								
Kwaliteitszorg	Map 9	Overzichtbestand opleiding / evaluatie agenda	Verbeterplannen	3	1	Definitief 2013	Januari	Stenden, QA
Kwaliteitszorg	Map 9	NSE rapportage en analyses	Analyse NSE 2012	3	3	Definitief 2012		Studiekeuze 123
			Factsheet 2012	3	3	Definitief 2012		Studiekeuze 123
			Rapportage Stenden specifiek vragen NSE 2012	3	3	Definitief 2012		Studiekeuze 123
			School of Business open vragen NSE 2012	3	3	Definitief 2012		Studiekeuze 123
			Publicatie studietijd uit NSE + data	3	3	Definitief 2011		Stenden
			Nationale Studentenenquête 2011	3	3	Definitief 2011		Studiekeuze 123
			Landelijke studentenenquête 2010	3	3	Definitief 2011		Studiekeuze 123
			Februari 2010	3	3	Definitief 2010		Studiekeuze 123
Kwaliteitszorg		Modulevaluaties	Zie Archief mappen per periode	3	3			
Kwaliteitszorg	Map 9	Stage evaluaties	Evaluatieformulier Stage BE Bedrijf NED + ENG	3	3	Definitief 2010		School of Business loc Emmen
			Evaluatieformulier Stage BE Student NED + ENG	3	3	Definitief 2010		School of Business loc Emmen
			Evaluatieformulieren Student	3	3			
			Opgenomen in studentendossiers	3	3			
Kwaliteitszorg	Map 9	Evaluatieformulieren Bedrijf	Door CSR opgenomen in archief Thx, werkvlakonderzoek	3	3	Definitief 2010		Opleidingsaanpak
		Ahudeer evaluaties	Evaluatieformulier Ahuderen BE Bedrijf NED + ENG	3	3	Definitief 2010		Opleidingsaanpak
			Evaluatieformulier Ahuderen BE Student NED + ENG	3	3	Definitief 2010		Opleidingsaanpak
			Afsluiterevaluatie zijn opgenomen in het studentenarchief	3	3			
Kwaliteitszorg	Map 10	HBO monitor	Analyse HBO-monitor School of Business	3	3	Definitief 2009	augustus	HBO raad
			HBO-Monitor 2011 Management summary School of Business	3	3	Definitief 2011		School of Business
			FSR GA Samenvatting Trendence barometer	3	3	Definitief 2011		Stenden, QA
			Stenden brode Analyse HBO-Monitor 2010 alname 2009	3	3	Definitief 2010	december	Stenden
			HBO-Monitor 2009 overzichtrapport (afgestudeerden 2007-2008)	3	3	Definitief		Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt, te Haastriene
Kwaliteitszorg	Map 10	Keuzegids (Elsevier)	Felten en Cijfers; HBO-Monitor 2011 De arbeidsmarktpositie van afgestudeerden van het hbo	3	3	Definitief 2012	juli	HBO raad
			Elsevier ranglijst hogescholen 2012	3	3	Definitief 2012	september	Elsevier
			Elsevier onderzoek arbeidsmarkt 2011 deel 1	3	3	Definitief 2011	juni	Elsevier
			Elsevier onderzoek arbeidsmarkt 2011 deel 2	3	3	Definitief 2011	juni	Elsevier
Kwaliteitszorg	Map 10	Aansluitingsmonitor	FSR GA Analyse Resultaten Elsevier 2010	3	3	Definitief 2010	oktober	Stenden, QA
			Overzichttabel resultaten aansluitingsmonitor 2010-2011	3	3	Definitief 2011		Nationaal
			Monitorrapportage bij aansluitingsmonitor 2010-2011	3	3	Definitief 2011		Nationaal
			1. Hevisten versus vwo'ers	3	3	Definitief 2011		Nationaal
			2. Hevisten versus vwo'ers	3	3	Definitief 2011		Nationaal
			3. Totaal alle opleidingen	3	3	Definitief 2011		Nationaal
			Eindrapportage aansluitingsmonitor 2010-2011	3	3	Definitief 2012	juli	Nationaal
			Eindrapportage aansluitingsmonitor 2008-2009	3	3	Definitief 2009	juni	werkgroep aansluiting Zwoite, juli
Kwaliteitszorg	Map 10	Instramenquête	Rapportage Instramen Enquête 2011, Emmen	3	3	Definitief 2011		Stenden
Kwaliteitszorg	Map 10	Studiestartweek	Zie AQR	3	3	Definitief 2011		Stenden
Kwaliteitszorg	Map 10	Rapport vhl vorige visitatie	Besluit Hogeschool Drenthe hbo- en Bedrijfsconomie 2007	3	3	Definitief 2007		Hogeschool Drenthe
			Onderzoeksverslag Certveed BE 2007	3	3	Definitief 2007		Certveed
			Zelfevaluatie-rapport BE definitief 2007	3	3	Definitief 2007		Opleidingsaanpak
Samenvatting en analyse van recente evaluatie-resultaten en relevante managementinformatie								
Kwaliteitszorg	Map 11	Isorapporten opleiding	Kwaliteitsagende 2013	3	3	Definitief 2013	2-3	School of Business
			Jaarplan 2012 School of Business	3	3	Definitief 2013	1-7	School of Business
			Jaarplan 2012 School of Business	3	3	Definitief 2012	1-4	School of Business
Kwaliteitszorg	Map 11	Kwartalrapportages opleiding	Jaarplan 2011 Bedrijfsconomie	3	3	Definitief 2011	1-7	School of Business
			T rapportage periode 2, 2012	3	3	Definitief 2012		School of Business
			T rapportage periode april 2012	3	3	Definitief 2012		School of Business
			Q rapportage vierde kwartaal 2011	3	3	Definitief 2011		School of Business
			Q rapportage derde kwartaal 2011	3	3	Definitief 2011		School of Business
			Q rapportage tweede kwartaal 2011	3	3	Definitief 2011		School of Business
			Q rapportage eerste kwartaal 2011	3	3	Definitief 2011		School of Business
Kwaliteitszorg	Map 11	Benchmark internationaal en nationaal	Rendementen in perspectief BE cohort 2002-2010	3	3	Definitief 2011		School of Business
			Nationale Benchmark BE	3	3	Definitief 2012	juli	Stenden, QA
			Concurrentie analyse BE	3	3	Definitief 2012		Stenden, QA
			Internemark Plan Internationalisation Business Economics	3	3	Definitief 2012	mei	Stenden, International Affairs
Overzicht van de contacten met het werkveld (indien relevant)								
Kwaliteitszorg	Map 11	Overzicht van de contacten	Lijst met contacten van bedrijven	3	3	Definitief 2013		Opleidingsaanpak
Kwaliteitszorg	Map 11	Raad van Advies verslagen	Overzicht leden BE	3	3	Definitief 2012		Opleidingsaanpak
			Jaaragenda 2012-2013	3	3	Definitief		Opleidingsaanpak
			Jaaragenda 2011-2012	3	3	Definitief		Opleidingsaanpak
			Notulen 2013	3	3	Definitief		Opleidingsaanpak
			Notulen 2012	3	3	Definitief		Opleidingsaanpak
			Notulen 2011	3	3	Definitief		Opleidingsaanpak
Kwaliteitszorg	Map 11	Alumni verslagen / notulen waarvan blijkt welke contacten de opleiding heeft met alumni	Reglement raad van advies ENG + NED	3	3	Definitief 2011		Opleidingsaanpak
			Uitnodiging alumni event 2012	3	3	Definitief		Opleidingsaanpak
			Alumni bijeenkomst 2011-2014	3	3	Definitief		School of Business
			Alumni agenda 2012	3	3	Definitief		School of Business
			Ruwe data Alumni enquête 2012	3	3	Definitief		Stenden, QA
Kwaliteitszorg		Overzicht stage-instellingen	Overzicht stage-instellingen 2008-2012	3	3	Definitief 2012		Stenden, QA
			+ zie map 10 overzicht van de contacten en tevens in digitale vorm aanwezig; stage Q	3	3	Definitief		Opleidingsaanpak
Kwaliteitszorg	Map 11	Analyse en PvA van langstudeerders	Felten en cijfers afgestudeerden en uitvalten in het Hoger onderwijs	3	3	Definitief 2012	mei	HBO raad
Kwaliteitszorg	Map 11	Uitvalindicatoren	Overzicht langstudeerders	3	3	Definitief		Stenden, SZ/NED
			Aanval op uitval	3	3	Definitief 2009	maart	Stenden, FSD
			Onderzoek Exit onderzoek	3	3	Definitief 2010	mei	Stenden, FSD

Samenstelling, veranderingen en verslagen van overzichten in relevante commissies / organen			Overzicht commissieleden School of Business 2012	1	2	Definitief	2013	april	School of Business
Kwaliteitszorg	Map 12	Overzicht commissies	Werkplannen commissies	3	3	Definitief	2011	november	School of Business
			Regeling Examencondities 2012-2013	3	3	Definitief			Stenden
			Bestemend examencommissie 2012-2013	3	3	Definitief			Stenden
			Reglement opleidingscommissie Stenden opleiding	3	3	Definitief			Stenden
			Protocol Examencondities Stenden hogeschool 2010-2011	3	3	Definitief			Stenden
			Examenprotocol - examencommissies 2010-2011	3	3	Definitief			Stenden
Kwaliteitszorg	Map 12	Curriculumcommissie	Notulen 2013	3	3	Definitief			Opleidings specifiek
			Notulen 2012	3	3	Definitief			Opleidings specifiek
			Notulen 2011	3	3	Definitief			Opleidings specifiek
Kwaliteitszorg	Map 12	Opleidingscommissie	Notulen 2013	3	3	Definitief			Opleidings specifiek
			Notulen 2012	3	3	Definitief			Opleidings specifiek
			Notulen 2011	3	3	Definitief			Opleidings specifiek
			Notulen 2010	3	3	Definitief			Opleidings specifiek
			Notulen 2009	3	3	Definitief			Opleidings specifiek
Kwaliteitszorg	Map 12	Examencommissie	Gestaand handreiking examencommissie	3	3	Definitief	2011	februari	School of Business loc Emmen
		Resultaten zijn digitaal inzichtelijk op de L&SE site	Jaarverslag Examencommissie BE en LenE Emmen 2012	3	3	Definitief	2013	maart	School of Business loc Emmen
			Jaarverslag Examencommissie Management en Economie 2010-2011	3	3	Definitief			MET
			Jaarverslag Examencommissie Management en Economie -2009-2010	3	3	Definitief			MET
			Notulen Examencommissie BE en LenE (voorheen MET)	3	3	Definitief			MET
Kwaliteitszorg	Map 12	Toetscommissie	Jaarverslag toetscommissie School of Business 2012-2013	3	3	Definitief			School of Business
			Jaarverslag toetscommissie School of Business en School of Commerce 2011-2012	3	3	Definitief			School of Business
			Notulen toetscommissie SB aanwezig	3	3	Definitief			School of Business
			Notulen toetscommissie BE en LenE	3	3	Definitief			School of Business
Kwaliteitszorg	Map 13	MT SB	Portefeuilleverdeling School of Business	3	3	Definitief			School of Business
			Notulen 2013	3	3	Definitief			School of Business
			Notulen 2012	3	3	Definitief			School of Business
			Notulen 2011	3	3	Definitief			School of Business
Kwaliteitszorg	Map 14	Planir overleg BE en LenE	Notulen aanwezig	3	3	Definitief			School of Business
Kwaliteitszorg	Map 14	Teamvergadering BE	Notulen aanwezig	3	3	Definitief			Opleidings specifiek
Categorie	Mapaanduiding	Onderwerp	Naam Document	Digitaal	Hardcopy	Status	Jaar	Versie	Level
Toetsopgaven met bijbehorende beoordelingscriteria en normering (antwoordmodellen) en	Map 15	Toetsopgaven met antwoordmodellen	Zie archiefmappen per periode						
Resultaten	Map 15	Representatieve selectie van feitelijk gemaakte toetsen en beoordelingen	Zie archiefmappen per periode						
Resultaten	Map 15	Beoordelingscriteria van afstudeerwerkstukken	Afstudeerformulieren vanaf september 2012						
			Beoordelingsformulier Proces	3	3	Definitief			Opleidings specifiek
			Beoordelingsformulier Presentatie BE en LenE	3	3	Definitief			Opleidings specifiek
			Eindcijfer afstudeerfase	3	3	Definitief			Opleidings specifiek
			Beoordelingsformulieren Afstudeerwerkstuk NED + ENG:	3	3	Definitief			Opleidings specifiek
			- Formulier 1: minimale eisen	3	3	Definitief			Opleidings specifiek
			- Formulier 2: Vaststellen voldoende/onvoldoende	3	3	Definitief			Opleidings specifiek
			- Formulier 3: Berekenen rapportcijfer	3	3	Definitief			Opleidings specifiek
			Afstudeerformulieren vanaf januari 2012	3	3	Definitief			Opleidings specifiek
			Beoordelingsformulieren Afstudeerwerkstuk NED + ENG:	3	3	Definitief			Opleidings specifiek
			- Formulier 1: minimale eisen	3	3	Definitief			Opleidings specifiek
			- Formulier 2: Vaststellen voldoende/onvoldoende	3	3	Definitief			Opleidings specifiek
			- Formulier 3: Berekenen rapportcijfer	3	3	Definitief			Opleidings specifiek
			Afstudeerformulieren Cohort 2009-2011	3	3	Definitief			Opleidings specifiek
			Beoordelingscriteria afstudeerwerkstuk Bedrijfseconomie	3	3	Definitief			Opleidings specifiek
			Beoordelingsformulier Afstudeeren BE-Doent	3	3	Definitief			Opleidings specifiek
Resultaten	Map 15	Beoordelingscriteria van toetsen	Checklist maken toetsen	3	3	Definitief			Opleidings specifiek
			Handreiking Toetsen School of Business	3	3	Definitief	2012		Opleidings specifiek
Documenten waaruit blijkt: op welke wijze de kwaliteit van de toetsen en beoordeling wordt geborgd en dat toetsen en beoordeling valide en betrouwbaar is	Map 15	Toetsbeleidsplan opleidings specifiek	Onderwijsbeleid Toetsbeleid Bedrijfseconomie	3	3	Definitief	2012	I	Opleidings specifiek
Resultaten	Map 15	Toetsen en beoordelen NED + ENG	Toetsen en beoordelen NED + ENG	3	3	Definitief	2010		Stenden
			Integraal beleidsplan toetsen en beoordelen	3	3	Definitief	2010		Stenden
			Integraal toetsbeleid ENG+NED	3	3	Definitief	2008		Stenden
			Toetsnooiter 2012-2013 Incl. uitlooptentamen Toetsrooster 2011-2012 Incl. uitlooptentamen	3	3	Definitief			Opleidings specifiek
Resultaten	Map 15	Toetsmatrix	Toetsmatrix	3	3	Definitief			Opleidings specifiek
Resultaten	Map 15	BSA	Data-overzicht procedure verzoeken Studietoelaten met afwijking	3	3	Definitief	2011-		Stenden
			Overzicht data en besluiten voor BSA	3	3	Definitief			School of Business
			Voorbeeld brieven BSA	3	3	Definitief			School of Business
			Wijzigingen beleid bij de School of Business	3	3	Definitief	2010	januari	School of Business
			BSA rapportage kwantitatieve resultaten	3	3	Definitief	2010		Stenden
			Bijzondere studietoelaten + bijlage "Met helder beken op de grond"	3	3	Definitief	2010		Bedrijfseconomie
			Admission Assessment Stenden University of International students	3	3	Definitief			Stenden
Overzichtlijst van de afstudeerwerken van de laatste twee jaar (of van portfolio's / werklstukken waaruit het door de student bereikte eindniveau kan worden afgeleid)	Map 15	Overzichtlijst van de afstudeerwerken	Overzichtlijst afstudeerenden BE	3	3	Definitief			Opleidings specifiek

Door het visitatietoel bereikte representatieve selectie van statusoverzichten van de afgelopen twee jaar met bijbehorende beoordelingscriteria en normen									
Naam	Start datum afsluiten	Titel scriptie	Bedrijfsnaam	datum scriptie	Beoogd	Cijfer scriptie	Cijfer mondeling	Eind cijfer	
Griemink, N	2-2-2010	MVO "Status Quo"	Rabobank Emmen-Coevorden, Emmen	30-9-2010	9-7-2010	7,5	6	7	
Woor, R.	1-3-2010	Onderzoek naar de optimale processtroom voor oplosmiddelen/ontvetmiddelen binnen Folker Agroindustries, IJL	Folker Special Products, Hoogeveen	27-9-2010	30-9-2010	7	8	8	
Herzog, C.	18-3-2010	Omzetanalyse en verbetervoorstellen	Herzog Fleischmarkt, Wildeshausen	13-10-2010	21-10-2010	6	6,5	6	
Haandrieman, P.	1-2-2011	Alternatief voor provisiebeloning	De Groot Coevorden	15-6-2011	23-6-2011	7	8	8	
Hoving, M.	7-2-2011	Bakker Offield Supply geolled de toekomst in	Bakker Groep, Coevorden	16-6-2011	30-6-2011	7,5	7,5	8	
Wemans, R.	14-2-2011	Haalbaarheidsonderzoek gebruik nieuwe ruimte	Rabobank Borger-Klencieland, Borger	25-8-2011	31-8-2011	5,5	6,5	6	
Peters, M.A.G.	7-3-2011	Haalbaarheid nieuw te openen VBA- vestiging	Van Bruggen Adviesgroep, Coevorden	25-8-2011	31-8-2011	7	6,5	7	
Veitman, N.	14-3-2011	Onderzoek naar het nieuwe verbindingsolein van Emmen	Gemeente Emmen	24-8-2011	31-8-2011	7	7	7	
Bosch, S.G.H.	31-1-2011	Procesinrichting digitale collaboratie	CamperPoits, Hardenberg	29-8-2011	29-9-2011	6	7,5	7	
Heijblom, M.N.	30-1-2012	Onderzoek grilligheid hypotheekmarkt	Rabobank Borger-Klencieland, Borger	25-5-2012	2-7-2012	7	7	7	
Harms, J.	6-2-2012	Kostenrisicoberekening	Kraanbedrijf Pvl, Hoogeveen	21-6-2012	2-7-2012	7,2	2,5	7,4	
Wintzer, J.J.	5-9-2011	Implementatie verhuurproces in SAP	Bakker Groep, Coevorden	27-8-2012	30-8-2012	5,7	5,7	5,7	
Hann, J.	12-3-2012	Managementrapportages	Bakker Groep, Coevorden	23-8-2012	30-8-2012	5,8	6,4	6	
Dekker, J.	2-4-2012	Opstellen van vergelijkingsoverzicht recreatieverzekeringen	CamperPoits, Hardenberg	27-11-2012	27-11-2012	5,5	6	6	
Blaauwseers, M.	1-2-2011	Statische Proce Control	Impress Metal Packaging, Honeveer	20-1-2012	11-2-2012	7	8	7,5	

Bijlage 6: Overzicht bestudeerde afstudeerwerken

Conform de regels van de NVAO zijn alleen de studentnummers opgenomen.

20070386
20071317
21009163
21002800
20050376
20060510
20060099
20070245
20070642
20061306
20071074
21002436
21002827
20040934
20060516

Bijlage 7: Verklaring van volledigheid en correctheid

Netherlands Quality Agency

Verklaring van volledigheid en correctheid van de informatie

Betreffende de visitatie van de opleiding:

Bedrijfseconomie

Instelling: Stenden Hogeschool

Visitatie datum: 16 mei 2013

Ondergetekende: ... *A.B. Mannen*

vertegenwoordigend het management van de genoemde opleiding,

in de functie van: ... *Head of School*

verklaart hierbij dat alle informatie ten behoeve van de visitatie van de genoemde opleiding in volledigheid en correctheid ter beschikking wordt gesteld, waaronder informatie over alternatieve afstudeerroutes die momenteel en/of gedurende de afgelopen 6 jaar (hebben) bestaan, zodat het visitatiepanel tot een op juiste feiten gebaseerde oordeelsvorming kan komen.

Handtekening:

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'A.B. Mannen', with a long horizontal stroke extending to the right.

Datum:

11-4-2013

A small, stylized handwritten mark or signature in blue ink, located at the bottom left of the page.

